

STYCZEN
1996
Nr 1 (72)

W NUMERZE M.IN.:

Z Wami i dla Was byliśmy w 1995 roku

2

Jubileusz krakowskiej "Wisły"

4

Kalendarium wydarzeń — 1995 rok

6

Raport o problemach niepełnosprawnych

8

Wypowiedź wicepremiera G. Kołodko

specjalnie dla "NS"

9

Edukacja integrująca - międzynarodowa

konferencja

10

*Niewidomi
i komputer*

16

W NASTĘPNYM NUMERZE M.IN.:

*Nowa rubryka :
"Spod paragrafu"*

*"Komu szynka ,
a komu kaszanka?"
- korespondencja
z „VI - GGa - Mi”
w Działdowie*

*Grudniowe i nowsze
uchwały Rady
Nadzorczej PFRON*

*Otwarcie jadalni
przystosowanej dla
niepełnosprawnych
w Wodzisławiu*

Zimowy spacer
fot. INA-PRESS

Z Wami i dla Was

Na kolejnych Mistrzostwach Polski Inwalidów w Narciarstwie Klasycznym w Jakuszycach. Nasi czołowi zawodnicy plasujący się również na wysokich lokatach w rankingu międzynarodowym – Lidia Szewczyk, Zenona Baniewicz, Marcin Kos, Daniel Słowik, Piotr Niemiec i Jarosław Dąbrowski potwierdzili swą pozycję. Czy tak również będzie w tym roku?

Towarzyszyliśmy polskiemu etapowi Axa World Ride '95 – Światowego Rajdu Niepełnosprawnych, którzy na przystosowanych rowerach przemierzali cały glob, przejeżdżając 12.000 mil. W Rajdzie uczestniczył również – jako jedyny reprezentant Polski – Bolesław Zajiczek. Na zdjęciu: na ulicach Bielska-Białej.

W sercu New York City, wraz z naszą korespondentką Marią Wołczyńską z Krakowa. W obszernym materiale zamieszczonym w 3. i 4. ubiegłorocznym numerze „NS” przedstawiła nam ona architekturę, komunikację, kuchnię i kulturę tego fascynującego miasta, a wszystko to „z wysokości wheelchair’a”.

Na wielu wystawach, targach, ekspozycjach, seminariach. M. in. na Międzynarodowym Salonie Medycznym „SALMED” w Poznaniu, któremu towarzyszyło sympozjum „Promocja Polskiej Rehabilitacji”. Wystąpiono tam z inicjatywą powołania Stowarzyszenia Polskich Producentów Sprzętu Rehabilitacyjnego.

Drugie zdjęcie pochodzi z pierwszej Prezentacji Zakładów Pracy Chronionej „OPECH '95” w Katowicach. Na tej największej w kraju imprezie przedstawiającej wyroby ZPCh udokumentowano, że są one pełnoprawnym składnikiem wolnorynkowej gospodarki.

byliśmy w 1995 roku

Odwiedzaliśmy również warsztaty terapii zajęciowej. Okolicznością do wizyty w WTZ Mielnica (na zdjęciu) było II Ogólnopolskie Sympozjum w Ślesinie „Warsztat Terapii Zajęciowej Szansą dla Niepełnosprawnych”. Uczestniczący w nim ponad 300. rehabilitantów, instruktorów i pedagogów mieli możliwość zapoznania się z nowymi metodami i formami rehabilitacji stosowanymi w kraju i za granicą.

Byliśmy w wielu zakładach pracy chronionej m.in. uczestnicząc w ich jubileuszach. To okoliczność zawsze optymistyczna, aczkolwiek różny był stan aktualny i perspektywiczny wizytowanych firm. Wątpliwości tych nie było na obchodach 45-lecia SI im. gen. F. Kleeberga (na zdjęciu), która w trudnej branży odzieżowej eksportuje ponad połowę swej produkcji i w przyszłość patrzy bez lęku.

Terapia i teatr to z kolei I Międzynarodowe Spotkania Teatralne w Łodzi poświęcone twórczości teatralnej osób niepełnosprawnych umysłowo. Udowodniono na nich rzecz pozornie oczywistą: że teatr jest sztuką uprawianą zbiorowo, opartą na międzyludzkich więzach, jest sztuką o charakterze terapeutycznym.

Podpatrywaliśmy turnusy rehabilitacyjne, m.in. w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. Przedstawiona na zdjęciu scenka dowodzi, iż niepełnosprawni plastycy zaadaptowali się tam, zaś niepowtarzalny urok tego miejsca udzielił się również naszemu fotoreporterowi.

dokończenie na str. 20

Serwis foto: INA- PRESS • Serwis foto: INA- PRESS • Serwis foto: INA- PRESS • Serwis foto: INA- PRESS

Krakowska „Wisła”

Powstała w 1950 roku Spółdzielnia Inwalidów „Wisła” w Krakowie uroczystie obchodziła jubileusz 45-lecia 24 listopada ub. roku. Rozpoczęła się ona od skromnego przyjęcia, które przygotowano członkom – założycielom Spółdzielni i jej weteranom pracy. Były wspominki, okolicznościowe wystąpienia, kwiaty i szampan.

Seniorzy zwiedzili pomieszczenia produkcyjne i rehabilitacyjne firmy, głośno wyrażając uznanie dla ich przestronności i wyposażenia w nowoczesne maszyny. Daje to łącznie aktualnym pracownikom Spółdzielni komfort pracy, którego oni nie posiadali.

Bardziej oficjalna i uroczysta część obchodów jubileuszu miała miejsce w pięknej scenerii auli „Florianka” Akademii Muzycznej w Krakowie. Spotkanie byłych i obecnych członków i pracowników Spółdzielni, gości i jej przyjaciół prowadził prezes Zarządu SI „Wisła” Jan Żak.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in. Karol Świątkowski – prezes Zarządu PFRON, Andrzej Natkaniec – dyrektor oddziału terenowego Funduszu w Krakowie, Bogusław Frańczuk – dyrektor Krakowskiego Centrum Rehabilitacji oraz przedstawiciele bratnich spółdzielni: im. Dembowskiego i „Trudu” w Krakowie oraz myślenickiej „Raby”.

Po ich powitaniu prezes J. Żak oddał głos swemu zastępcy **Jerzemu Kasprzykowi**, który przedstawił drogę, jaką „Wisła” przeszła od 1950 roku. Abstrakt tego wystąpienia przedstawiamy poniżej.

Następnie serdeczne życzenia i gratulacje z okazji jubileuszu złożył prezes Zarządu PFRON Karol Świątkowski. Uznał on, że zarówno Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, jak i kierowana przez niego instytucja dostrzegają zakłady pracy chronionej jako kluczowe

ogniwa w realizacji polskiego modelu rehabilitacji zawodowej. Fundusz ze szczególną troską będzie wspierał spółdzielczość – zakłady, które mają długą tradycję, one są gwarantem zatrudniania osób niepełnosprawnych i realizacji tego modelu. Dorobek spółdzielczości nie może być zaprzepaszczonej, a najgorsze ma ona chyba już za sobą.

Prez. K. Świątkowski zapewnił, iż PFRON będzie – jak dotychczas – pomagał również „Wiśle”. Nie zostawimy was

Okolicznościowe przemówienie wygłasza prez. K. Świątkowski

tutaj bez pomocy i wnioski, które złożycie będziemy się starali rozpatrywać maksymalnie pozytywnie – stwierdził. Wska Spółdzielnia dała Funduszowi znakomitego pracownika – dyrektora krakowskiego oddziału PFRON Andrzeja Natkańca. Życzylbym wszystkim zakładom pracy chronionej by prócz tego, że z Funduszu biorą, potrafiły – tak jak wy – coś mu również dać.

Po tych wystąpieniach odczytano adresy gratulacyjne, które tego dnia dotarły do Spółdzielni. Wśród ich nadawców znaleźli się m.in. Adam Gwara – Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, Zbigniew Radzicki – przewodniczący Federacji ZZ PSI, Kazimierz Kuć – wicepre-

na prostej

zes KZRSI i SN, Anna Filek – prezes SI „Hutnik” w Krakowie.

W części artystycznej obchodów jubileuszu miał miejsce koncert muzyczny w wykonaniu uczniów i profesorów Państwowego Liceum Muzycznego w Krakowie. W jego programie znalazły się utwory muzyki klasycznej i współczesnej m.in. S. Prokofiewa, N. Paganiniego i S. Jopli-
na.

Abstrakt wystąpienia prezesa Jerzego Kasprzyka

15.03.1950 r. – Walne Zebranie udziałowców Fabryki Konfekcji „Wisła” spółka z o.o. Na porządku obrad była sprawa przekazania własności firmy – wobec dążenia Polski Ludowej do socjalizacji i uspołecznienia środków produkcji – 50. inwalidom, pracownikom Fabryki. Wniosek został jednomyślnie przyjęty przez udziałowców. W imieniu obdarowanych zwrócono się do Wojewódzkiego Oddziału Centrali Inwalidów w Krakowie z prośbą o zorganizowanie Konfekcyjnej Spółdzielni Inwalidów w ramach statusu Centrali Spółdzielni Inwalidów w Warszawie.

27.10.1950 r. wpisano do rejestru Konfekcyjną Spółdzielnię Inwalidów „Wisła” w Krakowie. Siedziba spółdzielni mieściła się wówczas przy ul. Krakowskiej 21.

Różne były losy spółdzielni – dobrej koniunktury, były też okresy załamań gospodarczych. Jej członkowie pracowali jednak z pełnym oddaniem i przywiązaniem do wspólnego spółdzielczego przedsiębiorstwa.

Na przestrzeni lat 60. i 70. następował intensywny rozwój tej spółdzielni, modernizowano park maszynowy, otwierano nowe zakłady produkcyjne i usługowe, wdrażano nowe technologie. Zaczęto też rozwijać na szeroką skalę prace nakładczą.

Pod koniec 1950 roku zatrudnienie wynosiło 98 osób, a wartość produkcji 840 tys. złotych. W 1965 roku wykonano produkcję o wartości ponad 11 mln zł, a zatrudniano już 303 osoby. Rok 1975 to produkcja o wartości 106 mln zł i 676 osób zatrudnionych.

Stabilizacja sytuacji wewnętrznej spółdzielni oraz uzyskiwanie dobrych wyników ekonomicznych spowodowały, iż zaczęto poszukiwać możliwości budowy jednego obiektu dla całej firmy. Dotychczas

mieściła się ona w 17. wynajmowanych punktach na terenie Krakowa i Krzeszowic. Efektem tego było wykupienie od „Naftobudowy” w 1983 roku nieruchomości przy ul. 29 Listopada wraz z dokumentacją budynku pięciokondygnacyjnego typu „Lipsk”. W ten sposób Zarząd spółdzielni pod kierownictwem Konrada Dominika rozpoczął bardzo ważny etap w rozwoju spółdzielni.

Przełom lat 80/90 to drastyczna zmiana w sytuacji gospodarczej – posiadane środki finansowe stały się z dnia na dzień nieznaczącą kwotą. Niechcianym efektem przełomu były zwolnienia grupowe.

Na początku lat 90. nad spółdzielnią krążyło widmo całkowitej likwidacji wobec wypowiedzania umów dzierżawy lokali przez jej właścicieli. Ówczesny Zarząd spółdzielni z prezesem Andrzejem Natkańcem na czele podejmował dziesiątki działań, by zainteresować organizacje gospodarcze krajowe i zagraniczne wspólnym wykończeniem obiektu przy ul. 29 Listopada 130, którego budowa rozpoczęła się jeszcze w 1985 roku. Niestety bezskutecznie. Dopiero z chwilą powołania urzędu Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych i PFRON w spółdzielni pojawił się cień nadziei, że jej ponad 40-letnia historia nie zakończy się w roku 1991. W tym właśnie roku PFRON udzielił spółdzielni kredytu w wysokości 3,5 mld zł oraz 2 mld zł na wykonanie niezbędnych prac wykończeniowych.

16 lipca 1992 roku przeniesiono wszystkie zakłady produkcyjne i magazyny do nowego obiektu przy ulicy 29 Listopada. Dzięki konsolidacji załogi i kierownictwa spółdzielni z tego trudnego etapu „Wisła” wyszła zwycięsko.

Koszt całości nakładów na budowę nowego obiektu wyniósł ponad 12 mld zł, wiadać więc, że środki PFRON stanowiły część nakładów, jednak część niezbędną.

Na bieżąco następuje wymiana parku maszynowego oraz jego uzupełnianie o wysokiej klasy maszyny specjalistyczne.

Na zakończenie wystąpienia prezes Jerzy Kasprzyk przekazał całej załodze, spółdzielcom, weteranom spółdzielni „Wisła” serdeczne pozdrowienia oraz słowa szacunku i uznania. Słowa te skierował również do obecnych gości i przyjaciół spółdzielni.

Oprac. Ryszard Rzebkowski
fot. INA-PRESS

Szanowni Czytelnicy

Oddajemy do rąk Państwa pierwszy tegoroczny numer „Naszych Spraw” w nowej, bardziej przemyślanej i „ucywilizowanej” oprawie graficznej. Nie jest to jeszcze całkowicie wypracowana jej wersja docelowa wskazuje jednak kierunek, w którym chcielibyśmy w tym zakresie dążyć. Pragnęlibyśmy dojść do tego, by stałe rubryki ukazywały się na swoich stałych miejscach, by – w zależności od zainteresowań Państwa – właśnie od nich rozpoczynać lekturę numeru. Prosimy, będziemy wdzięczni i skrupulatnie przeanalizujemy wszelkie Państwa uwagi i sugestie dotyczące nowej szaty graficznej.

Sprawa druga jest bardziej prozaicznej natury lecz o pierwszorzędnym znaczeniu dla dalszego bytu „Naszych Spraw” oraz dostępu do informacji i jej obiegu wśród pracodawców osób niepełnosprawnych i w całym środowisku.

Poza opłatami prenumeracyjnymi, które w znacznej większości Państwo już wnieśli, nie mamy żadnych innych gwarancji uzyskania środków na nasze wydawnictwo. Te zaś zdecydowanie nie wystarczą. Ta sytuacja zmusza nas, by wszelkie materiały dotyczące konkretnych zakładów, prezentujące je z okazji jubileuszy i innych okoliczności traktować jako materiały sponsorowane. Cenę takiego materiału będziemy indywidualnie negocjować ze zleceniodawcą; będzie ona uzależniona głównie od jego objętości jak i możliwości finansowych zlecającego. Może się zatem zdarzyć, iż będzie to po kosztach własnych lub za opłatą symboliczną, musimy to jednak wprowadzić jako zasadę.

Prosimy nadto o zlecenie na łamach „Naszych Spraw” ogłoszeń, reklam i promocji wyrobów, działalności, którą chcieliby Państwo przedstawić, innych materiałów. By nie odbywało się to kosztem objętości numerów „NS” być może uda się ich nazbierać na wkładkę reklamową, która sfinansowałaby przynajmniej druk poszczególnych numerów. To już byłoby bardzo wiele.

Tego typu materiały reklamowe – również w pełnym kolorze – możemy wykonywać na zlecenie Państwa „na zewnątrz”, tzn. jako druki, czy materiały samodzielne (ulotki, foldery). Ewentualny uzyskany z tej działalności zysk przeznaczamy na dofinansowanie „Naszych Spraw”.

Liczymy, iż wnikliwie rozważą Państwo nasze propozycje, czekamy na nie i zlecenia w tym zakresie ze strony Państwa.

W kraju wrze. Zmory wyglądają nie tylko z mass mediów, już niemalże z za każdego zaciemnionego węgla, a nawet ze starzych szaf. Rozmywiają się resztki zaufania – na razie do niektórych ludzi i urzędów.

A co u nas? VAT załatwiony. Większość ZPCh się cieszy. Niektórzy ślą nawet do wicepremiera Kołodki listy dziękczynne. To jest jakby dobrze.

Mniejszość pomstuje i twierdzi, że przyjęte rozwiązania VAT-owskie hamują rozwój i są płataniną socjalnego myślenia o sprawach gospodarczych. To jest jakby źle.

We władzach PFRON trwa wyteżony rytm pracy nad wymyśleniem sposobu zagospodarowania tych pieniędzy, które dzięki podatkowi VAT wyrwa się z ZPCh. KIG-R – w końcu przedstawicielstwo samorządu gospodarczego – chciała dopomóc w tym ważkim zadaniu, jednak Przewodniczący Rady Nadzorczej Funduszu nie dopuścił jej przedstawicieli na posiedzenie Rady poświęcone temu zagadnieniu. To już bez wątpienia jest źle.

PAR

Bezpieczne „Zagłębie”

Jerzy Kołodziejczyk, współwłaściciel Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowego „Zagłębie” z Zakład Pracy Chronionej w Sosnowcu został laureatem konkursu „Pracodawca Organizator Pracy Bezpiecznej” w grupie zakładów zatrudniających poniżej 500 pracowników.

Celem konkursu, jak co roku, było upowszechnianie problematyki ochrony pracy i inspirowanie pracodawców do podejmowania aktywnych działań w tym zakresie. W rywalizacji udział brali pracodawcy, niezależnie od charakteru własności zakładu. Oceniani byli na podstawie stanu warunków pracy w ich zakładach jakie istniały 31 sierpnia 1995r.

Komisja konkursowa oceniała: opracowanie i stan wdrażania systemu organizacji pracy bezpiecznej i ergonomicznej, wyposażenie stanowisk pracy w urządzenia ochronne i zabezpieczające, jakość sprawowanego nadzoru nad organizacją pracy w sposób chroniący przed wypadkami, chorobami zawodowymi i schorzeniami związanymi z warunkami środowiska, zapewnienie bezpiecznego i higienicznego stanu pomieszczeń oraz ich techniczne wyposażenie a także poziom zaopatrzenia pracowników w środki ochrony indywidualnej oraz w odzież i obuwie.

Organizatorem konkursu na szczeblu terenowym był Okręgowy Inspektorat Pracy w Katowicach.

tyk

W zakończonej II edycji ogólnopolskiego konkursu „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej” jury nagrodziło również menedżera z zakładu pracy chronionej. W grupie zakładów zatrudniających od 50 do 500 pracowników znalazł się na drugim miejscu **Bogusław Cupiał** – dyrektor „Telefoniki” w Myślenicach. Serdecznie gratulujemy! Szkody tylko, iż w anonsach prasowych na temat konkursu nie zasygnalizowano nawet, iż firma ta jest znaczącym w Krakowskim pracodawcą osób niepełnosprawnych.

Konkurs „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej” – napisano w „Rzeczpospolitej” – przyczynia się do kształtowania poczucia odpowiedzialności za stan warunków pracy. Jest promowaniem elit, dla których inwestowanie w bhp stanowi element efektywnego, przyjaznego pracownikom gospodarowania.

Oprac. (rhr)

Koniec starego i początek nowego roku to okres, który sprzyja wszelkiego rodzaju podsumowaniom, dokonaniu reasumpcji wydarzeń – dokonań i strat, jakie miały miejsce w roku minionym. Przegląd taki może być ze wszech miar pouczający, być może pozwoli precyzyjnie określić punkt wyjścia w jakim środowisko osób niepełnosprawnych i ich pracodawców znalazło się u progu 1996 roku. Może też pomóc w dokładnym określeniu priorytetowych zadań jakie powinniśmy w tym roku zrealizować.

Dlatego też takiego swoistego „bilansu zamknięcia” bez żadnego komentarza pozwoliliśmy sobie w naszej Redakcji dokonać, co niniejszym Państwu przedstawiamy.

Dla pewnej przejrzystości cofnęliśmy się w nim do końca 1994 roku, wówczas bowiem miały miejsce wydarzenia, które istotnie rzutowały na środowisko osób niepełnosprawnych w 1995 roku. W nawiasach podaliśmy numery „Naszych Spraw” i strony, na których o tych zjawiskach pisaliśmy.

● Prezydium OPZZ przyjęło stanowisko w sprawach osób niepełnosprawnych z dnia **30 listopada 1994 roku**, w którym mówi o wystąpieniu zjawisk wysoce niekorzystnych dla tego środowiska („NS” nr 12/94, str. 5).

● Okres romantycznego działania Funduszu się skończył – powiedział w **grudniu '94** zastępca prezesa Zarządu PFRON Kazimierz Mżyk na spotkaniu w Jaworzu. Skończyły się też obawy, że Fundusz przestanie istnieć. /.../ Wkraczamy teraz – i myślę, że 1994 rok był tego początkiem – w okres pragmatyzmu. Będziemy opracowywać coraz więcej kryteriów i zasad, by nie była to tylko improwizacja na temat ustawy („NS” nr 12/94, str. 17).

● W **grudniu** firma „MAGTON” w Białymstoku uruchomiła – we współpracy z KIG-R – pierwsze w kraju Centrum Handlu i Promocji ZPCh („NS” nr 12/94, str. 19).

● **8.12. i 28.12.1994 r.** minister finansów wydał Rozporządzenia w sprawie rozliczenia podatku VAT w ZPCh („NS” nr 1/95 str. 4-5, nr 2/95 str. 5, Magazyn PSPON w n-rze 2/95).

● W **grudniu** chorzowska spółdzielnia „Era” obchodziła swoje 45-lecie („NS” nr 1/95, str. 2-3).

● **18 grudnia 1994 roku** prezes Zarządu PFRON Leszek Kwiatek powiedział na posiedzeniu Rady KIG-R w Wildzie m.in.: Rodzą się nowe bardzo dalekosieżne koncepcje, dla których hasłem wywoławczym niech będzie Agencja Restrukturyzacyjna. /.../ Tak naprawdę, to jest to zadanie bardziej dla rządu niż dla Funduszu – restrukturyzacja zakładów o potencjale znaczącym dla gospodarki krajowej.

Faktem jest, że Funduszowi jako instytucji brak pewnego zaplecza. Zaplecza wykonawczego, zaplecza menedżerskiego do przeprowadzenia tego przedsięwzięcia. I on musi się go dorobić! („NS” nr 1/95 Biul. KIG-R str. III).

● **9.01.1995 r.** – spotkanie opłatkowe prezydenta Lecha Wałęsy z przedstawicielami środowisk osób niepełnosprawnych.

● **14-15.01.1995 r.** odbył się w Koninie V Ogólnopolski Przegląd Filmów „Żyją wśród nas” („NS” nr 1/95 str. 15, 17-19).

● **20.02.** na spotkaniu zorganizowanym przez PSPON Pełnomocnik Zarządu PFRON – mec. Barbara Godlewska zapewniła, iż Fundusz jest gotów przejmować zadłużone spółdzielnie („NS” nr 2 str. 5).

● **7.03.** Grażyna Andrzejewska-Sroczyńska Sekretarz Stanu

wydarzeń – 1995 rok

w MPiPS, Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych złożyła rezygnację z pełnionego urzędu na ręce min. L. Millera, która została przyjęta 20.03.1995 r. Na stanowisko to powołano Adama Gwarę („NS” nr 3 str. 6).

● **16.03.** jako impreza towarzysząca Targom „SALMED” w Poznaniu odbyło się I Ogólnopolskie Sympozjum „Promocja Polskiej Rehabilitacji” („NS” nr 2 str. 10, „NS” nr 4 str. 19-20).

● **16-18.03.** pierwsza Ogólnopolska Prezentacja Zakładów Pracy Chronionej pod patronatem min. Leszka Millera w katowickim „Spodku” („NS” 4 str. 2-4,18).

● **W marcu** dotychczasowy prezes Zarządu PFRON – Leszek Kwiatek otrzymał nominację na wiceministra w MPiPS („NS” nr 3 str. 6), na wakujące stanowisko szefa Funduszu powołany został Karol Świątkowski.

● **W kwietniu** KIG-R opracowała i opublikowała bardzo krytyczne „Stanowisko w sprawie realizacji ustawy o zatrudnianiu i rehabilitacji” („NS” nr 4 i 5, Biuletyn KIG-R).

● **10-11.04.** II Ogólnopolska Konferencja Zakładów Pracy Chronionej – członków KIG-R w Łodzi-Arturówku („NS” nr 5 str. 8, Biuletyn KIG-R).

● **21.04.** poznańska USI uroczystie obchodziła jubileusz 45-lecia („NS” nr 5 str. 4,6).

● „Problematyka pracy osób niepełnosprawnych w świetle dążeń Polski do integracji z Unią Europejską” to temat seminarium zorganizowanego przez KIG-R i Centrum Edukacji „Olimpus” **25 kwietnia** („NS” nr 5, Biul. KIG-R).

● **26.04.** Rada Nadzorcza PFRON przyjęła uchwałę w sprawie ustalenia wyboru przedsięwzięć finansowanych w formie pożyczki dla zakładów pracy chronionej ze środków PFRON oraz ich umorzeń („NS” nr 5 str. 13).

● **5.05.** seminarium „Motoryzacja osób niepełnosprawnych” w ramach Międzynarodowych Targów Motoryzacji w Poznaniu („NS” nr 6 str. 4, 14, „NS” nr 7-8 str. 24-25).

● **12.05.** PFRON uruchomił program samochodowy dla osób niepełnosprawnych („NS” nr 6 – Dodatek Specjalny).

● **30-31.05.** Kongres Polskiej Spółdzielczości („NS” nr 7-8 str. 18-19).

● **26.06.** Walne Zgromadzenie Członków KIG-R w Warszawie („NS” nr 7-8, Biul. KIG-R).

● **27.06.** III Ogólnopolskie Forum Zakładów Pracy Chronionej („NS” nr 7-8, Biul. KIG-R).

● **4.08.** Sejmowa Komisja Polityki Społecznej odrzuciła sprawozdanie z wykonania budżetu PFRON w 1994 roku („NS” nr 7-8 str. 10).

● **21.08.** Wspólne oświadczenie KRON, KIG-R i PSPON protestujące przeciwko tworzeniu przez środki masowego przekazu tylko negatywnego, tym samym fałszywego obrazu działalności PFRON („NS” 7-8 str. 30).

● **W sierpniu** dokonano zmian w składzie Rady Nadzorczej PFRON odwołując z niej Wiesława Barskiego, Jerzego Modrzejewskiego i Zbigniewa Radzickiego, powołując na te miejsca Piotra Janaszka, Antoniego Manikowskiego i Leszka Szerbę („NS” 7-8 str. 14).

● **31.08.** Na kolejnym posiedzeniu KPS gdzie – już rzeczowo i bez emocji – rozpatrzono funkcjonowanie PFRON min. L. Miller zaapelował o: traktowanie Funduszu jako szczególnego dobra społecznego, a nie jako elementu przetargów politycznych („NS” nr 9 str. 8-9).

● **6.09.** W Poznaniu w trakcie T.A.K. „Jesień '95” odbyło się sympozjum „Ocena i kierunki działania ZPCh wobec wysokich wymagań rynku”. Jego organizatorem były „Wielspin” i KIG-R.

● **21.09.** Uroczyste obchody jubileuszu 45-lecia SI im. gen. Kleeberga w Łukowie („NS” nr 10 str. 2-3).

● **26.09.** Sejmowa Komisja Polityki Społecznej przyjęła opinię, w której opowiedziała się za ustawowym zagwarantowaniem ZPCh zaniechania poboru podatku od towarów i usług („NS” nr 10 str. 9).

● **2.10.** Kolejne Ogólnopolskie Spotkanie Przedstawicieli ZPCh członków KIG-R w Łodzi-Arturówku. Przyjęto na nim m.in. uchwałę stwierdzającą, iż sytuacja gospodarczo-rehabilitacyjna ZPCh uległa dalszemu znacznemu pogorszeniu od czasu III Forum.

● **13.10.** Podpisano Porozumienie między Pełnomocnikiem ds. Osób Niepełnosprawnych, prezesem Zarządu PFRON i sygnatariuszami III Forum ZPCh („NS” nr 11 str. 8).

● **25.10.** Rada Nadzorcza PFRON przyjęła uchwałę w sprawie ustalenia kryteriów dofinansowania ZPCh w celu utrzymania istniejących a zagrożonych likwidacją miejsc pracy osób niepełnosprawnych („NS” nr 11, Biul. KIG-R).

● **27.10.** SI „Elremit” w Białej Podlaskiej obchodziła 30-lecie swego istnienia („NS” nr 11 str. 24).

● **27-29.10.** Obradował V Ogólnopolski Sejmik Osób Niepełnosprawnych („NS” nr 11 str. 14-15).

● **31.10.** Spotkanie przedstawicieli KIG-R z min. Leszkiem Millerem. Ma to być pierwsze z cyklu stałych spotkań roboczych („NS” nr 11, Biul. KIG-R).

● **5.12.** Federacja ZZ PSI ogłasza pogotowie strajkowe w związku z zagrożeniem upadłością ZPCh, wobec braku trwałego utrzymania zwolnień od podatku VAT („NS” nr 12 str. 5).

● **7.12.** Minister Finansów wydał Zarządzenie w sprawie zaniechania poboru podatku od towarów i usług od ZPCh („NS” nr 12 str. 8).

● **13.12.** Posiedzenie Komitetu Społeczno-Politycznego Rady Ministrów – z udziałem przedstawicieli KIG-R – dotyczące m.in. problemów rehabilitacji zawodowej i ZPCh.

Oprac. (rhr)

Ludwik Zbierski – „Sen o tatrzańskiej zimie”

Raport o problemach niepełnosprawnych

15 grudnia ub.r. posłowie (na 67 posiedzeniu Sejmu RP – przyp. red.) rozpatrywali raport Komisji Polityki Społecznej o podstawowych problemach osób niepełnosprawnych.

.../ Posłanka **Krystyna Sienkiewicz** (UP) zaznaczyła, że w raporcie wykorzystano materiały rządowe, m.in. Biura Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych, resortów zdrowia i edukacji narodowej.

K. Sienkiewicz zwróciła uwagę na zasadnicze trudności prawne, rodzące się w obecnym systemie opieki społecznej, ze względu na niemożność jasnego sprecyzowania pojęcia „osoby niepełnosprawnej”. Tymczasem w Polsce rośnie liczba osób, które z powodu ograniczonej sprawności fizycznej lub psychicznej, a często psychofizycznej – nie tylko nie mogą w pełni korzystać ze swych praw obywatelskich, ale nie mogą też sporządzać sobie posiłków, wychodzić z domu, czy wykapać się. Autorzy raportu zaznaczyli też m.in., że nasze statystyki nie śledzą liczby osób niepełnosprawnych w Polsce, ani nie odnotowują ich zróżnicowania pod względem rodzaju niepełnosprawności..../

W raporcie podkreślono m.in. występowanie wielu barier edukacyjnych, leczniczych, barier w zakładach pracy, wynikających z niedostosowania naszego systemu oświatowego, służby zdrowia, systemu socjalnego do potrzeb niepełnosprawnych..../ Ogólnemu brakowi miejsca dla osób niepełnosprawnych w naszym państwie towarzyszy niejednokrotnie brak zrozumienia dla specyfiki zatrudnienia takich osób w gospodarce. K. Sienkiewicz powołała się tu na zenującą, jej zdaniem, dyskusję na temat podatku VAT w zakładach pracy chronionej..../

W imieniu rządu do raportu odniósł się sekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Socjalnej **Adam Gwara**, który przyznał, że większość problemów ujętych w raporcie jest znana resortowi..../ W opinii rządu, jego możliwości zależą od sytuacji gospodarczej kraju, albowiem pomoc niepełnosprawnym należy do za-

dań o charakterze ogólnospołecznym. Rząd przekazał informację o podejmowanych działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym o przeglądzie obowiązującego prawa (do końca 1996 r.) i jego nowelizacji pod kątem potrzeb osób niepełnosprawnych, o zobowiązaniach pełnomocnika rządu do gromadzenia danych na temat resortowych środków na potrzeby niepełnosprawnych oraz o opracowaniu zasad współpracy rządu z organizacjami pozarządowymi. Mówca poinformował o przygotowaniach do ratyfikacji przez Polskę międzynarodowych konwencji i umów określających uprawnienia osób niepełnosprawnych. Rząd przygotowuje cały zestaw przepisów i przedsięwzięć organizacyjno-prawnych, które mają służyć preferowaniu potrzeb osób niepełnosprawnych w systemie celno-podatkowym.

A. Gwara .../ szeroko omówił funkcjonowanie Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, którego Rady Nadzorczej jest przewodniczącym.

Posel **Bogdan Krysiwicz** (SLD) skoncentrował swoje uwagi na zagadnieniach aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych..../ Dziś funkcjonuje już 1300 zakładów pracy chronionej. Posel protestował przeciwko wystąpieniu Ministra Finansów, sugerującym, iż preferencje podatku VAT dla niepełnosprawnych służą głównie spekulacjom przedsiębiorców..../

Krzysztof Garus „Chata w górach”

Z satysfakcją należy stwierdzić, że rząd – w swoim stanowisku – podzielił większość wniosków zawartych w rapor-

cie – stwierdził poseł **Mieczysław Kasprzak** (PSL). Mówca .../ z uznaniem przyjął efekty działań w ramach programu na rzecz osób niepełnosprawnych. Te efekty to m.in. pierwsze gabinety rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych na wsi..../

Posłanka **Maria Dmochowska** (UW) przypomniała m.in., że zarówno decyzje Ministra Pracy, jak i Ministra Finansów są decyzjami tego samego rządu, który raz lepiej, raz gorzej czuje potrzeby niepełnosprawnych. Zdaniem posłanki, raport Komisji przyniósł oceny zbyt ogólnikowe. .../ Posłanka przypomniała o lawinowym wzroście organizacji pozarządowych, zajmujących się problemami osób niepełnosprawnych. Organizacje te, przy wyraźniejszym ich poparciu ze strony rządu, mogłyby działać efektywniej od administracji państwowej..../

Niepełnosprawność nie może wpływać na obniżenie wartości człowieka i być pretekstem do dyskryminacji i izolacji osób niepełnosprawnych od pozostałej części społeczeństwa – zaznaczyła posłanka **Danuta Polak** (UP). Tymczasem ta dyskryminacja wynika z coraz bardziej ograniczonych możliwości rządu do sprawowania opieki socjalnej nad niepełnosprawnymi. Posłanka wskazała m.in. na coraz trudniejszą sytuację szkół specjalnych, które skupiają dzieci nazywane – jak na ironię losu – „dziećmi specjalnej troski”. Obowiązujące prawo, zdaniem D. Polak, nie chroni w sposób dostateczny praw i wolności obywateli niepełnosprawnych, skoro mogą oni brać udział w wyborach prezydenckich, ale nie mogą np. uczestniczyć w zmianie zarządu spółdzielni inwalidów..../

Posel **Leszek Smykowski** (BBWR), który był przewodniczącym Nadzwyczajnej Komisji ds. Kształcenia Specjalnego Integracyjnego, opowiedział się za popieraniem w działaniach edukacyjnych szkół integracyjnych. Zdaniem posła, jest to sposób na uchronienie dzieci niepełnosprawnych przed izolacją społeczną..../

Rząd musi opracować metody realizacji wniosków postawionych w raporcie Komisji Polityki Społecznej i jak najszybciej te wnioski zrealizować –

zauważył poseł **Ryszard Burski** (KPN). Poseł apelował m.in. o zdecydowane działanie, pozwalające w pełni wykorzystać środki przeznaczone na potrzeby osób niepełnosprawnych./.../

Raport uważamy za bardzo kompetentny – ocenił poseł **Eugeniusz Januła** (PKND). /.../ Namawiał on do maksymalnego upowszechnienia treści raportu Komisji.

Do debaty oraz późniejszego pytania posłów UW **Tadeusza Jacka Zielińskiego** oraz **Jana Króla** o aktualne prace legislacyjne rządu w związku z niepełnosprawnymi, a także o możliwości wycofania się rządu z podatku VAT dla zakładów pracy chronionej – ustosunkował się sekretarz stanu **Adam Gwara**.

Potwierdził on rychłe złożenie w Sejmie projektu ustawy o zatrudnieniu, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Potwierdził też, że sprawa karty praw osoby niepełnosprawnej nie jest przesądzona na „nie”. Ponadto A. Gwara zaznaczył, że zakłady pracy chronionej będą musiały odnawiać swój status co 3 lata; że program działań na rzecz osób niepełnosprawnych z czasów ministra Kuronia jest niedopracowany od strony realizacyjnej./.../ A. Gwara podał przykłady wsparcia przez PFRON zmian w wielu placówkach oświatowych i w instytucjach kulturalnych. Zmiany te umożliwiają osobom niepełnosprawnym korzystanie z owych placówek. Fundusz zapewnił też wsparcie działaniom profilaktycznym i leczniczym wielu szpitali, przychodni i sanatoriów. Mówca zapewnił też, że w nowej ustawie uwzględniono opinie środowisk osób niepełnosprawnych co do zarządzenia ministra G. Kołodki o VAT w zakładach pracy chronionej. Przyznał, że oba resorty są zgodne co do antyspekulacyjnej funkcji zarządzenia, ale różnią się co do wielkości kwot nie obciążonych VAT./.../

Sejm przyjął raport Komisji Polityki Społecznej do wiadomości.

Wybrane fragmenty z „Kroniki Sejmowej”

Nr 101 z grudnia 1995 r.

15 grudnia 1995 roku zawarto

Porozumienie

dotyczące współdziałania Pełnomocnika do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Krajowego Urzędu Pracy i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

§ 1

1. Umawiające się strony zgodnie stwierdzają potrzebę dalszej współpracy, koordynacji działań i wymiany doświadczeń w zakresie realizacji zadań, o których mowa w niniejszym porozumieniu.
2. Podstawowym celem niniejszego porozumienia jest usprawnienie i podniesienie efektywności realizowanych działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie ich rehabilitacji zawodowej i społecznej.

§ 2

1. Umawiające się strony zgodnie uznają, że dla efektywnej realizacji zadań, o których mowa w porozumieniu, niezbędny jest przepływ informacji dotyczących planów, warunków i efektów ich realizacji. W tym celu każda z umawiających się stron wyznaczy w swojej instytucji osobę odpowiedzialną za przepływ informacji i monitorowanie realizacji niniejszego porozumienia.
2. Do koordynacji poszczególnych zadań i czuwania nad ich sprawną realizacją mogą być powoływane robocze zespoły problemowe składające się z przedstawicieli umawiających się stron.
3. Zespoły składają osobom, o których mowa w ust. 1 okresowe sprawozdania z przebiegu prac w zakresie danego problemu.

W § 3. szczegółowo określono zadania, które realizują umawiające się Strony.

§ 4

Strony porozumienia zobowiązują się do realizacji programów celowych w zakresie aktywizacji i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych na zasadach określonych w odrębnych porozumieniach.

§ 5

Umawiające się strony zobowiązują się do przekazywania informacji z zakresu realizowanych zadań związanych z rehabilitacją zawodową, społeczną i leczniczą.

§ 6

Porozumienie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1996 roku.

Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych
Adam Gwara

Prezes Krajowego Urzędu Pracy
Andrzej Piłat

Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Karol Świątkowski

Wypowiedź wicepremiera G. Kołodko specjalnie dla „Naszych Spraw”

„Będziemy różnymi metodami, także fiskalnymi, skłaniać do rehabilitacji zawodowej”

Do premiera Grzegorza Kołodko zwróciliśmy się 17 stycznia br. z prośbą o ocenę Zarządzenia ministra finansów z 7 grudnia 1995 roku, które jest zdecydowanie krytykowane przez część pracodawców osób niepełnosprawnych. Pytaliśmy też, czy przewiduje się jego zmiany i w jakim ewentualnie mogą one pójść kierunku. Oto jego wypowiedź:

Jest to bardzo mądre i słuszne Zarządzenie. Jeśli będą jakieś jego zmiany, to tylko we właściwym kierunku. Rozwiązania, jakie wprowadzono odnośnie ZPCh mają chronić interesy budżetu państwa oraz niepełnosprawnych przed różnymi cwanyymi przedsiębiorcami. To Zarządzenie porządkuje sprawę i absolutnie nie zgadzam się z określeniami typu: „VAT-em w inwalidów”, oraz że „Kołodko, po emerytach, dobrał się teraz do osób niepełnosprawnych”. Czy jest ostateczne? Oczywiście. Na ten temat wydaliśmy już chyba ze sto oświadczeń. Będziemy różnymi metodami, także fiskalnymi, skłaniać do rehabilitacji zawodowej. Chcemy by ZPCh zatrudniały osoby, które pomimo swojej ograniczonej sprawności, chcą być użyteczne i konkurencyjne. Wprowadzone przez nas udogodnienia często były nadużywane przez właścicieli firm. Nie mówię: państwowych czy prywatnych, bo to różnie bywało. Niejednokrotnie zatrudniano osoby niepełnosprawne tylko po to, by zmniejszyć obciążenia podatkowe. My będziemy chronić osoby niepełnosprawne, niestety, nawet określonym kosztem dla budżetu. Nie będziemy natomiast chronić przedsiębiorców, którzy wykorzystując pewne uregulowania prawne chcą uciec od płacenia należnych podatków.

*Wypowiedź nieautoryzowana
Notował: tyk*

Zamiast pożegnania

Na początku stycznia dotarł do nas nr 11-12 (345-346) dwumiesięcznika „Nasza Szansa”, znanego może bardziej pod starą nazwą „Niewidomy Spółdzielca”. Z niego dopiero dowiedziałem się, że był to ostatni numer tego wartościowego i zasłużonego dla całego środowiska osób niepełnosprawnych periodyku. To zaiste bardzo trudne pożegnanie. Długo można pisać o jego zasługach, o wspaniałych piórach, które pisywały na jego łamach, o funkcji, którą pełnił. Wszystko to – doskonale znane jego czytelnikom – byłoby jednak zbyt zdawkowe.

Dla mnie zupełnie niezrozumiała jest decyzja najwyższych władz Polskiego Związku Niewidomych, które zaprzestały finansowania tego sztandarowego dla PZN czasopiśma, wydawanego przez niespełna 40 lat.

„Gorąco pozdrawiam Was, kochani Czytelnicy – napisał w ostatnim numerze „Naszej Szansy” jej Redaktor Naczelny **Sylwester Peryt** – i moi redakcyjni koledzy. Ufajmy, że znajdziemy jeszcze swoją gwiazdę, która wskaże nam dalszą wspólną drogę”.

Redakcja „Naszych Spraw” i ja osobiście również wyrażamy taką nadzieję. Wierzymy, że znajdą się rozsądne organizacje, instytucje i sponsorzy, którzy nie pozwolą temu najstarszemu tytułowi prasy osób niepełnosprawnych zniknąć z polskiego rynku wydawniczego. Na miarę naszych sił i możliwości chcielibyśmy się znaleźć w tym gronie. Nie żegnamy się z „Naszą Szansą” i jej znakomitą zespołem redakcyjnym, co najwyżej możemy powiedzieć: Do widzenia.

Ryszard Rzebko

W Polsce i na świecie

Edukacja

W dniach 12-19 listopada br., w Katowicach obradowała międzynarodowa konferencja z tematem „**Integracja w pedagogice specjalnej – teoria i praktyka w międzynarodowym porównaniu**”.

Jej organizatorami były Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw z Katowic, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Tyskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Specjalnej Troski „Być Razem” oraz Międzynarodowe Targi Katowickie sp. z o.o.

Organizacja oświaty w Polsce opiera się na zasadzie separatyzmu osób niepełnosprawnych. Segregacja dzieci i młodzieży rzutuje na formy i zasady współżycia dorosłych. Pierwsze praktyczne przedsięwzięcia na rzecz pełnej integracji społeczności szkolnej w Polsce datują się na rok 1989. Zostały zainicjowane przez grupę humanistów katolickich w parafii św. Józefa w Warszawie. Aktualnie obowiązująca ustawa oświatowa z 1991 r. zezwala szkole masowej na prowadzenie edukacji integrującej. Nie ma jednak charakteru obligatoryjnego. Szkolnictwo specjalne wymaga natomiast gruntownej reformy.

Maria Flanczewska z katowickiego Kuratorium Oświaty twierdzi, że „O potrzebie integracji nauczyciele nie są przekonani do końca. Obok entuzjastów istnieją sceptycy i wielu takich, którzy są dopiero na początku drogi.”

Inicjatywom demokratyzującym świat dzieci i młodzieży towarzyszą opory. Swobodne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w zajęciach szkolnych ma przeciwników wśród uczniów, nauczycieli i rodziców. Rośnie jednak liczba zwolenników realnej demokracji w oświacie. Wybitni teoretycy i praktycy tej idei spotkali się przy stołach katowickiej konferencji.

Zainaugurowało ją wystąpienie **Jacka Kwapisza** z Ministerstwa Edukacji Narodowej, który scharakteryzował sytuację szkolnictwa specjalnego w Polsce. Około 20% populacji w wieku szkolnym wykazuje zaburzenia różnych sfer: psychicznej, fizycznej, społecznej i emocjonalnej. Polskim systemem szkolnym objęte są tylko dzieci z niektórymi dysfunkcjami rozwojowymi – z upośledzeniem

umysłowym w stopniu lekkim, z dysfunkcjami narządu ruchu, z wadami słuchu i wzroku oraz przewlekłe chore. Celem kształcenia i wychowania dzieci o specjalnych potrzebach jest zapewnienie optymalnych warunków rozwoju, utrwalanie umiejętności współżycia społecznego, korygowanie nieprawidłowości rozwojowych, wyrównywanie i kompensowanie braków, a także usprawnienie niezaburzonych funkcji psychicznych i fizycznych. Powinno doprowadzić do uniezależnienia wychowanka od pomocy społecznej i w miarę możliwości usamodzielnienie go zawodowo. Obejmuje ono 3% populacji szkolnej z tego tylko 2% uczestniczy w zorganizowanych formach kształcenia specjalnego.

Aktualnie w Polsce działają: 103 przedszkola specjalne, 773 szkoły podstawowe specjalne, 17 szkół przysposabiających do zawodu, 284 szkoły zawodowych, 17 średnich i 4 policealne. Niepełnosprawna młodzież uczy się w 13. liceach ogólnokształcących i 506. ośrodkach szkolno-wychowawczych.

W tych placówkach przebywa: ponad 4 tysiące przedszkolaków, 83 tys. uczniów szkół podstawowych, ponad 23 tys. w zawodowych, ponad pół tysiąca w liceach ogólnokształcących i prawie 38 tys. w ośrodkach szkolno-wychowawczych.

W ostatnich latach zaobserwowano wzrost liczby uczniów szkół specjalnych. Przytoczone cyfry dają wyobrażenie o społecznej skali i randze zjawiska. Skłaniają do refleksji nad efektywnym sposobem społecznego integrowania znacznego odsetka pokolenia niepełnosprawnych Polaków. Polskie dane statystyczne są porównywalne ze wskaźnikami innych krajów europejskich.

Uczestników konferencji powitał wicewójewoda katowicki **Witold Machnik**. Zauważył, że praca pedagogów na rzecz osób niepełnosprawnych jest w gruncie rzeczy pracą na rzecz całego społeczeństwa. W życiu politycznym, społecznym i sąsiedzkim panoszy się agresja, nietolerancja i obojętność. Cierpimy na niedostatek uczuć przyjaźni, miłości, zrozumienia i współpracy. Do zmiany cywilizacji potrzebujemy dobrej współpracy społecznej i wzajemnego zrozumienia. Jeśli potrafimy zrozumieć „sprawnego inaczej” to lepiej zrozumiemy samych siebie, swego

integrująca

sąsiada i całe społeczeństwo. Życzył obradującym aby wynieśli jak najwięcej pożytku z doskonalenia warsztatu metodycznego, co przyczyni się do poprawy całego społeczeństwa. Lepsze życie osób niepełnosprawnych, to jednocześnie lepsza jakość życia wszystkich ludzi.

Merytorycznym wprowadzeniem do dyskusji był wykład prof. **Małgorzaty Kościelskiej**, kierownika Katedry Psychologii Klinicznej Uniwersytetu Warszawskiego. Jest autorką książki zatytułowanej „Oblicza upośledzenia” poświęconej problematyce społecznej osób niepełnosprawnych. Zaprezentowała nowatorskie opinie na temat społecznych aspektów niepełnosprawności. Twierdzi, że upośledzenia psychiczne są w znacznej mierze uwarunkowane czynnikami społecznymi. Często wywołuje je i pogłębia brak akceptacji otoczenia, niemożność dorównania innym i poczucie zagrożenia osobistego prawa do istnienia wśród bliźnich. Tracą wiele energii na obronę poczucia własnej wartości. Są pozbawiani szans pracy nad własnym rozwojem. Poczucie zależności, wyuczona bezradność itp. składają się na kompleks niewykorzystanego potencjału.

Prof. M. Kościelska opowiada się za idealistyczną koncepcją życia wspólnotowego. Lansuje pogląd o dowartościowującej obecności osób niepełnosprawnych w życiu publicznym. Odwołuje się do starej i sprawdzonej maksymy Arystotelesa - „lepiej miłować, niż być miłowanym”. Twierdzi, że ta zasada sprawdza się także w praktyce życia codziennego. Istnienie wyodrębnionego szkolnictwa specjalnego spowodowało ukształtowanie dwu światów - my i oni. Taki podział dostrzegają niepełnosprawni, a z drugiej strony ich otoczenie. Integracja jest wspólną szansą wszystkich ludzi - otwiera perspektywę tworzenia świata bardziej pokojowego, mniej rywalizującego i niosącego z sobą więcej miłości.

Znamienny dla jej poglądów jest cytat przytoczony podczas wykładu: „Potrzebne jest przede wszystkim odprawianie misterium współżycia - żeby każdy człowiek czuł się połączony z tymi, którzy go widzą, obserwują, otaczają, żeby czuł się powszechnie kochany, zanurzony w nurcie, który go nie zniewala, nie niszczy, nie zetrąca, tylko umożliwia ucze-

stnictwo innych, włącza w jedność, w której każdy zachowuje pełnię swych wartości. Ustąpienie miejsca nie zawsze jest potrzebne po to, aby bliźniemu było wygodniej ale po to, aby sprawować misterium naszego współżycia, tego, że razem stoimy, że razem trudzimy się i dzielimy wypoczynkiem. Człowiek jest liturgią swego życia, liturgią chleba, który kroi, liturgią gestu i uśmiechu.”

Dr **Alicja Maurer** z Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie zwróciła uwagę na potrzebę zreformowania polskiego systemu oświatowego - z podającego na rozwójowy. Metody skoncentrowane na rozwoju osobowości wychowanka są bardziej adekwatne do sytuacji osób niepełnosprawnych. Gwarantują mu indywidualne podejście i zapewniają możliwość stosowania handicapu wtedy, kiedy jest odpowiedni.

Jadwiga Bogucka z Centrum Metodycznego Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej MEN zaprezentowała warsztat pedagoga specjalnego wychowującego i kształcącego w duchu integracji. Zaprezentowała metody i formy pracy nauczyciela pracującego w zespole integracyjnym, ilustrując je filmem zrealizowanym w placówkach o profilu integrującym. Prelegentka jest psychologiem i metodykiem o długoletnim doświadczeniu. Zaprojektowała i zorganizowała pierwsze w Polsce przedszkole oraz szkołę integracyjną. Jej zdaniem przemiany w szkolnictwie są konsekwencją przeobrażeń demokratycznych zachodzących w społeczeństwie polskim. Rozwój i doskonalenie pedagogiki specjalnej wywiera widoczny wpływ na rozwój pedagogiki ogólnej i mobilizuje wszystkich pedagogów do unowocześniania pracy. Fundamentem nowatorskiego podejścia jest humanizm edukacyjny. Wysiłki wkładane w doskonalenie systemu oświaty będą owocowały poprawą warunków życia wszystkich Polaków.

Krystyna Mrugalska, wieloletni prezes Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym scharakteryzowała nowe poglądy na edukację osób niepełnosprawnych opierając się na doświadczeniach swej organizacji prowadzącej kilkadziesiąt ośrodków rehabilitacyjno-wychowawczych oraz powołując się na prawa człowieka do rozwoju

i godności. Zaakcentowała konieczność personalistycznego, a nie kolektywistycznego potraktowania procesów wychowawczych w pedagogice specjalnej. Działaniem bardziej efektywnym niż integracja jest jej zdaniem inkluzja polegająca na włączaniu osób niepełnosprawnych w życie małych i dużych kręgów społecznych przez rodzinę, wychowawców i grupy wsparcia. Inkluzja uwzględnia wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych. Pozwala im na równoprawne i swobodne uczestnictwo we wszystkich sferach życia publicznego.

W konferencji plenarnej wzięło udział ponad stu pedagogów specjalnych, nauczycieli, kuratorów i wizytatorów oraz animatorów ruchu społecznego na rzecz osób niepełnosprawnych. Przybyli z całego kraju. Odwiedzili placówki oświatowe szkolnictwa specjalnego i ośrodki rehabilitacyjne województwa katowickiego. Przez kilka dni pracowali w zespołach dzieląc się doświadczeniami i opracowując wnioski doskonalące metodykę wychowania osób niepełnosprawnych. Swoje doświadczenia porównywali z zagranicznymi - Holendrów, Niemców, Duńczyków, Austriaków, Ukraińców, Słowaków oraz Czechów, którzy mówili o edukacji osób niepełnosprawnych w Europie. Plon dyskusji i rozważań przybierze formę publikacji przygotowywanej przez katowickie Kuratorium Oświaty. Zawarte w niej wnioski zostały zaadresowane do władz oświatowych, regionalnych i terytorialnych odpowiedzialnych za edukację.

Jednym z pomysłodawców i organizatorów konferencji był **Jerzy Wolny**, dyrektor specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tychach. Jego zdaniem „Konferencja wzmocniła motywację do kształcenia integracyjnego. Spopularyzowała nowe rozwiązania metodyczne. Uzmysłowiła, że polska pedagogika ma sporo do zaoferowania Europie aczkolwiek i dla Polaków doświadczenia zagraniczne stały się cenną wskazówką dla rozwiązania wielu problemów z zakresu dydaktyki i psychologii.”

Henryk Szczepański

Oplątek w Krakowie

Wszystkie wigilie są sympatyczne ale szczególnie bywają w Krakowie. Zawdzięczają to aurze podwawelskiego grodu - legendom i wspomnieniom, bliskości Kościoła Mariackiego oraz wszechobecności krakowskiej szopki. Takie okoliczności wspomagają nastrój i potęgują wrażenia ale nie ujmują trudu ofiarnym sercom i dłoniom.

Dla działaczy Krakowskiej Rady Osób Niepełnosprawnych organizacja wieczery wigilijnej stała się tradycją. W ub. roku wśród solidarnych i niezawodnych znalazła się dyrekcja tutejszego hotelu „Forum”, która honorowo udostępniła inwalidom najelegantsze sale bankietowe.

Krakowianie znów przygotowali gościnne przyjęcie dla ponad 100 osób.

Pod pachnącą i rozświetloną choinką błogosławił ksiądz Mieczysław Białek, krakowski duszpasterz osób niepełnosprawnych. Nawiązał do tajemnicy daru Chleba Eucharystycznego i niełatwej do zrozumienia tajemnicy „daru” niepełnosprawności.

Życzę abyśmy umieli przyjmować trudne dary i innym pomagać w ich przyjmowaniu. Chciejmy być darem dla drugiego człowieka – powiedział.

Piotr Chornikowski, od kilku dni prezesujący Radzie złożył świąteczne i noworoczne życzenia. Zauważył, że życzliwość spełniająca ludzi podczas wigilijnego wieczoru może być źródłem dobroci i jedności na każdy następny dzień.

Nie obeszło się bez nadzwyczajnych prezentów. Zostali nimi obdarowani twórcy wywodzący się z różnych środowisk inwalidów. Helena Maślana, dyrektor Fundacji „Sztuka Osób Niepełnosprawnych” zapoznała gości z wynikami konkursów na bajkę literacką i kartkę świąteczną. Nagrodzono kartki: Elżbiety Krychy z Łodzi i Ryszarda Mazurkiewicza z Krakowa. Laureatów piszących przedstawiliśmy już w poprzednim numerze „NS”.

– Cieszymy się, że jesteśmy razem – powiedziała poetka i aktorka Alicja Tanew – i bawmy się wyśmienicie, bo życie to tylko życie i aż życie. Artystka wystąpiła z recitalem opartym na własnych tekstach, a młodzież ze szkoły muzycznej im. M. Karłowicza, zwanej przez Krakowian „małą filharmonią”, zaprosiła biesiadujących na koncert kolęd i pastorałek.

H.Sz.

Uroczysta wieczerza

Już po raz piąty w Kieleckim Domu Kultury w ostatnią sobotę przed Bożym Narodzeniem miała miejsce uroczysta wieczerza wigilijna, w której uczestniczyli inwalidzi wzroku amatorsko lub profesjonalnie uprawiający pisarstwo. Wierszem, oplątkiem i pastorałką pożegnali kończący się rok.

Ogłoszono wyniki ogólnopolskiego Konkursu na Małą Formę Literacką. W uznaniu zasług i osiągnięć literackich przyznano nagrody honorowe w postaci dyplomów. Zostały wręczone niewidomym pisarzom-profesjonalistom: Stanisławowi Machowiakowi z Poznania, Dymitriosowi Nikolaidisowi z Bydgoszczy i Janowi Piotrowi Grabowskiemu z Gdańska.

Pierwszą nagrodę w dziedzinie poezji otrzymali ex aequo: Jolanta Kutyło i Alojzy Podleśny z Chorzowa. Janina Klimek z Wojkowic, Wiesława Buczułńska i Teresa Sadowska ze Szczecina zostały laureatkami „jednego wiersza”.

W prozie najlepszym okazał się Maciej Tuora z Warszawy. Teresa Jarasz z Zabrze była drugą, ex aequo z Michałem Domagałą ze Szczecina. Trzecie miejsca przypadły: Stanisławowi Juszkiewicz z Buska i Renacie Krzyżaniak z Poznania. Wyróżnienie w tej kategorii przyznano Czesławowi Kwiatkowskiemu z Chorzowa.

Pierwszą nagrodę w kategorii wspomnień i legend otrzymała Irena Kozłowska ze Szczecina, drugą Maria Głowik z Przemyśla, a trzecią Henryk Szczepański z Katowic. Aurelię Stachurkę z Jaworzna i Kazimierza Słowiejko z Nowego Dworu Gdańskiego uhonorowano wyróżnieniami.

O wrażenia zapytałem laureatów.
– Nagroda jest dla mnie miłym zaskoczeniem – powiedziała Jolanta Kutyło. Poezja jest dla mnie wszystkim. Bez niej byłoby trudno żyć. Ma wiele odcieni - od groźnych jak burza do łagodnych jak mśnięcia oddechu.

W poezji można się zanurzyć jak w cieplej kąpieli z pianką. Można się nią bawić jak jajkiem uważając aby nie stłuc. Można ją wytworzyć z całego serca. Można ją tworzyć z piasku, z wody, z powietrza, z dźwięku. Można ją tworzyć z własnego ciała. Można ją tworzyć z własnego ducha. Można ją tworzyć z własnego serca. Można ją tworzyć z własnego umysłu. Można ją tworzyć z własnego ciała. Można ją tworzyć z własnego ducha. Można ją tworzyć z własnego serca. Można ją tworzyć z własnego umysłu.

– Liczyłem na laury w prozie – mówi Alojzy Podleśny. Okazało się, że lepsze są moje wiersze. Jestem zaskoczony, ale mile. Okazuje się, że najtrudniej ocenić samego siebie. Ostatni tomik poezji wydałem przed trzema laty i miałem zamiar poświęcić się przygotowaniu zbioru opowiadań. Kielecki wawrzyn jest mocną inspiracją. Chyba zmienię plany.

Pod choinką uczestnicy „biesiady literackiej” znaleźli publikacje niewido-

mych kolegów: tomik wierszy Barbary Puliny-Wnęk z Bydgoszczy pod tytułem „Sercem cię piszę” z ilustracjami Alojzego Cyrulika z Paczyny oraz tomik Andrzeja Sztandora z Buska Zdroju zatytułowany „Fraszki znośne i sprośne” ilustrowany przez Elżbietę Szewską z Bydgoszczy. Edytorzy zapomnieli o korekcie. Roi się od błędów. Trudno się cieszyć i delektować.

Niezwykłym, bo pośmiertnym upominkiem był tomik poezji Jerzego Księskiego, zmarłego na kilka tygodni przed świętokrzyską biesiadą. Niewidomym stracili wypróbowanego przyjaciela i niewyczerpane źródło literackich inspiracji. Jego wiersze podczas wigilijnego wieczoru recytował Ksawery Jasieński.

Wieczerę poprzedziły warsztaty artystyczne w Bocheńcu nad Wierną Rzeką. Pod świętokrzyską choinką, znalazła się szopka betlejemka zaprojektowana i wyrzeźbiona przez Jana Szklanego z Bielska-Białej. Biesiadników odwiedziły tradycyjne „herody”. Śpiewano kolędy i pastorałki. Małopolskimi stroikami, wykonanymi przez Barbarę Kardynalską zostali obdarowani wszyscy goście wigilijnego stołu.

– Była to już „V Biesiada Literacka” – powiedział nam Arkadiusz Szostak, dyrektor Krajowego Centrum Kultury PZN. Wciąż przybyszają do nas nowi ludzie. Cieszymy się, bo są wśród nich nie tylko ludzie pozbawieni wzroku ale również osoby niepełnosprawne z innymi dysfunkcjami. Poszerza się też krąg sympatyków i przyjaciół spoza środowiska inwalidów.

H.Enysz

Znaczny odsetek ludności Polski cierpi na różnego rodzaju schorzenia, uniemożliwiające normalne poruszanie się. Pomocą są wózki inwalidzkie – a w większym zakresie także odpowiednio dostosowane samochody. Jednakże samochodów tych jest mało – zapotrzebowanie w niedostatecznym stopniu zaspokaja przystosowane do potrzeb inwalidów Fiaty 126 p – i bardzo drogie wozy zagraniczne.

W tych okolicznościach Przemysłowy Instytut Motoryzacji (PIMOT) podjął temat, częściowo finansowany przez Komitet Badań Naukowych: zaprojektowanie, budowa i przebadanie prototypu 2-osobowego pojazdu inwalidzkiego. W 1994 r. PIMOT zawarł porozumienie z Ośrodkiem Badawczo-Rozwojowym Samochodów Małolitrażowych w Bielsku-Białej w sprawie wdrożenia do produkcji pojazdu inwalidzkiego, będącego adaptacją Cinquecento. Ośrodek w Bielsku podjął produkcję urządzeń sterujących pedałem sprzęgła, hamulca i przyspieszenia – z ulokowaniem przy kierownicy. Natomiast do Instytutu należy produkcja przednich siedzeń obrotowych dla niepełnosprawnych kierowców i pasażerów inwalidów.

W wozie, za siedzeniami, będzie miejsce na składany wózek inwalidzki i bagaż. Fotel jest obracany, aby ułatwić przemieszczanie się inwalidy z wózka i umieszczenie wózka za siedzeniem.

Przewidziano też wersję pojazdu ze zmienionym tyłem nadwozia w celu umożliwienia wjazdu i wyjazdu wózkiem do wnętrza samochodu – i przewożenia wózka bez składania.

Powszechniejszym rozwiązaniem będzie zamontowana w samochodzie wciągarka, ułatwiająca ulokowanie wózka wewnątrz samochodu. W PIMOT powstaje też prototyp urządzenia z napędem elektrycznym, ładującego wózek inwalidzki na bagażnik dachowy samochodu. Ładowanie i zdejmowanie wózka będzie się odbywało mechanicznie, z wyeliminowaniem wysiłku inwalidy.

Prototyp pojazdu przejechał próbnie 13 tys. km i zdał pomyślnie egzamin wytrzymałości. Uzyskał też pozytywną ocenę ze strony osób niepełnosprawnych.

Stworzona więc została szansa rozwinięcia produkcji samochodów, dostosowanych do potrzeb lepiej sytuowanych inwalidów.

(E.W.)

„Rynki Zagraniczne” nr 143 (5983) z dnia 30.11.1995 r.

Cofnięcie koncesji radiu „Fonon”

Radiu „Fonon” z Warszawy odebrano koncesję – poinformowała Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. Przyczyną tej decyzji jest fakt, że „Fonon” ani nie rozpoczął nadawania, ani nie wniósł opłaty za koncesję do budżetu państwa. Rada zamierza cofnąć zgodę na nadawania trzem innym rozgłośniom, które nie rozpoczęły emisji w zapowiedzianym terminie. Częstotliwości przydzielone tym stacjom zostaną rozdysponowane w kolejnym procesie koncesyjnym.

„Fonon” miał być radiem niepełnosprawnych, nie nastawionym na komercję. Miał nadawać w górnym paśmie UKF. „Fonon” chciał zdobyć słuchaczy nie tylko wśród niepełnosprawnych, których chciał integrować i służyć wymianie niezbędnych dla nich informacji. Chciał nadawać słuchowiska, prowadzić szczegółowe przeglądy prasy oraz nadawać popularną, spokojną muzykę. „Fonon” był jedyną stacją, której Rada publicznie przy dziennikarzach przekazała wniosek koncesyjny do wypełnienia i życzyła powodzenia w konkursie koncesyjnym. Podkreślano, że inicjatywa „Fononu” ma charakter społeczny, czym wyróżnia się na korzyść od wniosków składanych przez spółki chcące na mediach zarabiać pieniądze.

Koncesję przydzielono „Fononowi” w grudniu 1994 r., do tej pory nie wniesiono za nią opłaty. Radio nie ruszyło z emisją, a z planów uczestniczenia w tym przedsięwzięciu zrezygnował główny udziałowiec Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny, co podważyło finansową wiarygodność radia. /.../

Rzeczpospolita nr 301 z 30.12.95 r.-1.01.96 r.

Rehabilitacja upośledzonych

Potrzeby osób upośledzonych umysłowo to nie tylko strawa i dach nad głową. Również im należy zapewnić warunki rozwoju.

Do pakietu aktów wykonawczych do ustawy o ochronie zdrowia psychicznego od 10 bm. można dodać rozporządzenie ministra zdrowia w sprawie zasad organizowania i zakresu rehabilitacji leczniczej osób upośledzonych umysłowo przebywających w domach pomocy społecznej.

Z przepisów tych wynika, że pensjonariusze muszą być poddawani badaniom lekarskim dla ustalenia specjalistycznej diagnozy w zakresie rehabilitacji. Należy im zapewnić skorzystanie z fizykoterapii i ćwiczeń ruchowych. Osoby te powinny być otoczone opieką psychologiczną. Dom, w którym przebywają, gwarantuje im leki oraz przedmioty ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny.

Nad przebiegiem rehabilitacji czuwać powinien lekarz psychiatra, neurolog lub psycholog. W skład zespołu wykonującego te obowiązki powinien wchodzić pedagog, pracownik socjalny, fizykoterapeuta, pielęgniarka i instruktor terapii zajęciowej.

Rozporządzenie to obowiązuje także w niepublicznych domach pomocy społecznej.

Ż.S.

„Rzeczpospolita” 9-10.12.95 r.

Pożyczki na samochody

W serwisie prasowym PAP z 10 stycznia br. poinformowano, że jeszcze w styczniu pierwsi niepełnosprawni, którzy złożyli wnioski na samochody w programie samochodowym PFRON, otrzymają pożyczki.

Zaiste czas ku temu najwyższy, cierpliwość wnioskodawców została wystawiona na trudną próbę, nic więc dziwnego, że oblegają już oni terenowe oddziały Funduszu w oczekiwaniu choćby na informację.

Nie do wiary!

Nowojorscy badacze podobno odnaleźli w mózgach ssaków komórki zdolne – pod wpływem stymulacji – do rozwoju i przekształcania się w neurony (odrastanie mózgu!). Trzeba to jednak udowodnić. Dotychczas sądzono, że w mózgu ssaka (a więc i człowieka) liczba neuronów zmniejsza się w miarę starzenia organizmu i nigdy nie regeneruje. Doświadczenia wykonane na kanarkach zdają się potwierdzać istnienie takich komórek. Gdyby udało się je odpowiednio wykorzystać, to mówiąc obrazowo regenerować można by było np. szpik kostny, rdzeń kręgowy, leczyć chorobę Alzheimera i Parkinsona etc., etc. XXI wiek przed nami. Prognozy są niezwykle optymistyczne. Czekajcie nas prawdziwa rewolucja w umiejętności wykorzystania możliwości człowieka. Miejmy nadzieję, że w trosce o siebie nie zapomnimy o przyszłych pokoleniach i nie zniszczymy naszej Matki – Ziemi.

Wzajemne korzyści

Bank Przemysłowy w Łodzi zatrudnia tłumacza języka migowego. Zainteresowanie jego usługami jest bardzo duże. Osoby głuchonieme otwierają nie tylko rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe, wyrażają również chęć skorzystania z różnych kredytów. Teraz mogą to wreszcie zrobić. Tłumacz pomaga im w tych przedsięwzięciach. Łódzki bank myśli o swoich klientach na miarę wieku, w którym żyjemy. Następnym krokiem będą specjalne druki w języku Braille'a dla osób niewidomych. Skorzystają niepełnosprawni ale skorzysta również bank – sam sobie przysporzy nowych klientów. Może by inne instytucje skorzystały z dobrego wzorca? Skorzystamy na tym wszyscy!

Szperacz

Spotkanie z Mikołajem w okresie świątecznym, rzecz można, rzecz zwyczajna, ale Thierry Danigo, bo o nim będzie mowa, pełni rolę nietypowego Mikołaja. Pracuje jako rehabilitant-terapeuta w Ośrodku Marc Sautelet dla młodzieży niepełnosprawnej, niedaleko Lille we Francji.

W latach 80. zaczął adaptować zabawki dla dzieci najbardziej poszkodowanych. Jego – jak mówi się w Ośrodku – „magiczne guziczki” w różnych kolorach reagują na oddech, dotknięcie głową czy brodą, są także „guziczki” pneumatyczne, które umieszcza się w ustach. Dzięki nim m.in. najmłodsi tetraplegicy mogą, jak ich zdrowi rówieśnicy, bawić się różnymi zabawkami, a w przyszłości korzystać z komputerów i wózków elektrycznych. Dzięki takiej rehabilitacji dzieci zaczynają wierzyć w siebie, a rodzice przeżywają chwile radości.

Mówi ojciec Yohana: Yohan stał się samodzielny, może bawić się z innymi dziećmi, coraz lepiej poznaje komputer i jest dumny z tego, że może pokazać co umie.

Mówi matka Miguela: Mój syn był przedtem tylko przypadkiem upośledzenia umysłowego. Teraz nie tylko może poruszać się na wózku elektrycznym, lecz opłynał także sposób porozumiewania się metodą Blissa (język międzynarodowy komponowany z rysunków geometrycznych). To wymaga zrozumienia i przyswojenia kodu i świadczy o inteligencji. Nawet lekarze patrzą inaczej na moje dziecko.

Mówi ojciec Perrine: Przechodziłem przez różne, bardzo trudne etapy. Dzięki tym wszystkim „sztuczkom” Perrine ma normalne dzieciństwo. Jej kuzynki i kuzyni mówią: „no proszę, Perrine się bawi”.

Były dyrektor Ośrodka, który popierał inicjatywę Thierry Danigo podkreśla, że

dzieci przebywają w Marc Sautelet tylko przez część swojego życia. Chodzi o to, by kiedy wracają do siebie, mogły się bawić ze swoim rodzeństwem i kolegami. Tetraplegik na wózku na pewno czuje się lepiej, kiedy może pokazać innym swoje umiejętności posługiwania się nowoczesną techniką.

Wszystko zaczęło się w 1981 roku – opowiada Thierry Danigo. Dzieci nie potrafiły poradzić sobie z modnymi wówczas radiami tranzystorowymi i często je niszczyły, podobnie było później z komputerami. Młodsze dzieci chciały się bawić nowoczesnymi zabawkami, które nie były przystosowane do ich często tak bardzo ograniczonych możliwości. Wtedy pomyślałem, że trzeba znaleźć jakieś rozwiązanie.

Dziecko trzeba najpierw zachęcić, oswoić z zabawką, dopiero potem można je uczyć

jak się nią posługiwać. Zabawa to równocześnie terapia i integracja, naukę samodzielności trzeba zaczynać jak najwcześniej. Terapeuta musi być przede wszystkim cierpliwy, ponieważ wie, że droga jest długa a postępy uzależnione są od stanu choroby każdego dziecka. Trzeba także obserwować

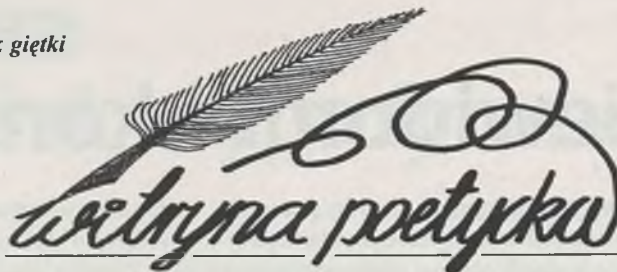

możliwości dzieci i dostosować do nich zabawki. Dziś wiem, że dziecko, które nauczy się bawić, będzie mogło także samodzielnie jeździć na wózku.

Dużo pracuję z rodzicami. Pamiętam radość ojca, którego synek po raz pierwszy jadąc sam wózkiem elektrycznym zawołał: złap mnie tatusiu! Byłoby dobrze, gdyby rodzice sami mogli przystosowywać te wszystkie urządzenia. Byłoby to bardziej skuteczne, ponieważ to rodzice są najbardziej zainteresowani samodzielnością swoich dzieci. Takie przypadki stają się u nas częstsze.

Na podstawie francuskiego magazynu osób niepełnosprawnych ruchowo „Faire Face” nr 517, z grudnia ubiegłego roku opracowała Anna Roga

„Chodzi mi o to, aby język giętki
powiedział wszystko,
co pomyśli głowa”

Nowy Rok rozpoczynamy w weselszej tonacji, a na pewno pełni wiary, nadziei i miłości. Przede wszystkim wiary w możliwości człowieka, nadziei, że sprostą wyzwaniom stawianym przez życie, własną niepełnosprawność. Wsparciem najważniejszym jest dla każdego z nas miłość. Jeśli nie ma tej rzeczywistej, realnej to nawet jej wyobrażenie może stać się siłą napędową naszej egzystencji.

★ ★ ★

TĘSKNOTA

Zachmurzone niebo
oświetlają promienie zachodzącego słońca
Już prawie znikło za horyzontem,
a mimo to pięknie oświetla szeroką taflę jeziora
po którym pływa urocza łabędzia rodzina.
Wkoło widać szuwary i zalesione brzegi
jest ciepło i cicho, pięknie i romantycznie.
Słuchać śpiew ptaków układających się do snu.
Brakuje tu tylko ciebie
Twych ciepłych rąk, twego głosu
I twego serca które biłoby dla mnie.

Katarzyna BIEL

JESTEM

Otwarto bramę płaczu
klapsem wpisano
obecność na lekcji
która zakończy uderzenie dzwonu
zmieniam głupotę w mądrość
ruszam bryłę świata
wzlatam nad poziomy
żabą się nadymam
zginam pokornie
sądzony sądzę
rządzę rządzony
Jeszcze jestem

PROŚBA

Nie plombujcie
trumny łzami
bo jestem
ubranie tylko zdjąłem
było zniszczone
oddałem ziemi co pożyczone
wyryjcie na kamieniu
„wrócił do domu”

Jerzy PIETRAS

W Twojej łasce
jest moja siła
jak drzewa w słońcu
i w ziemi

Czekam na Ciebie
na deszcz Twój z nieba
na wiatr co me serce
rozgrzeszy

Jerzy MIKULSKI

IŚĆ

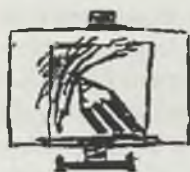
Iść przeciwko
ludzkiej głupocie
iść w normalność
na przekór
bezwładności iść
w bezgraniczność możliwości
iść dalej choć ból
choć blizny
choć chłód
iść dalej choćby koślawo
iść zygakiem
wołając
Jam człowiek

Zygfryd DZIEKAŃSKI

★ ★ ★

Radość jest kolorem
Ból jest kolorytem.
Jeśli tylko zechcę
nawet szary dzień
przyniesie mi
radości odcień.
Jeśli tylko zechcę...
Tak bardzo chcę
uchwycić w dłonie

Wiesława ILKOWSKA

Fundacja Sztuki Osób Niepełnosprawnych w Krakowie

zaprasza do wzięcia udziału

w IV Międzynarodowym Biennale Sztuk Plastycznych Osób Niepełnosprawnych

Warunki konkursu:

W konkursie na twórczość malarską oraz graficzną wraz z rysunkiem, mogą wziąć udział wszystkie osoby niepełnosprawne, uprawiające amatorsko lub profesjonalnie wymienione dziedziny twórczości.

Technika prac jest dowolna, przy czym wymiary prac malarskich nie mogą przekraczać: suma dwóch boków (długość plus szerokość) – 150 cm, zaś prac graficznych i rysunków – 120 cm.

Nadesłane prace powinny być przygotowane do ekspozycji (pastele, akwarele, grafiki i rysunki w passe-partout, obrazy olejne w ramach lub listewkach).

Każdy z uczestników może zgłosić do konkursu od jednej do trzech prac.

Do każdej z prac należy (w sposób trwały) dołączyć metkę zawierającą następujące dane: tytuł pracy, wymiary pracy, imię i nazwisko twórcy, rok urodzenia autora.

Prócz tego trzeba nadesłać kartę uczestnictwa zawierającą: imię i nazwisko, rok urodzenia, miejsce zamieszkania, rodzaj niesprawności lub choroby.

Ostateczny termin nadsyłania prac upływa z dniem 20 kwietnia 1996 roku (sobota) – decyduje data stempla pocztowego.

Wysokość nagród i skład jury zostaną podane do wiadomości 1 maja 1996 r.

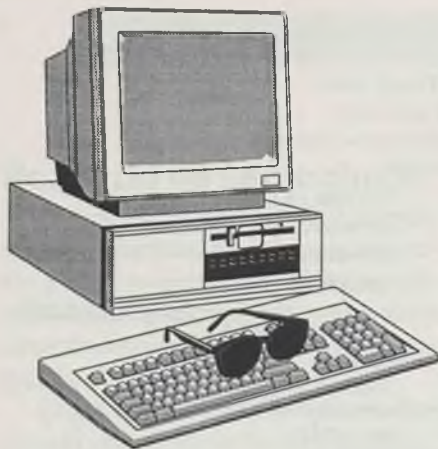
Otwarcie wystawy pokonkursowej przewidziano na **1 czerwca 1996 roku.**

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo nieodpłatnego zatrzymania nagrodzonych i wyróżnionych prac. Proszą również innych twórców o darowanie swoich dzieł dla potrzeb zakładanego zbioru sztuk plastycznych osób niepełnosprawnych.

Udział w konkursie stanowi równoczesną zgodę na nieodpłatną popularyzację i promocję prac konkursowych w kraju i za granicą. Organizatorzy zastrzegają sobie również prawo do bezpłatnej publikacji prac w prasie, katalogu Biennale oraz wydawnictwach pokonkursowych.

ul. Zielna 41 30-302 KRAKÓW tel./fax (012) 67-00-99

Niewidomi i komputer

Ponad 50. inwalidów wzroku z całej Polski spotkało się w Warszawie aby wymienić doświadczenia z zakresu użytkowania komputera. W ciągu ostatnich lat stał się urządzeniem umożliwiającym niewidomym podjęcie pracy zawodowej, a w wielu wypadkach zdecydował o utrzymaniu stanowiska mimo drastycznej redukcji etatów i bezrobocia. Sprawdził się jako narzędzie wyrównujące szanse osoby niepełnosprawnej zmuszonej do przyjęcia wyzwania czasu i reguł konkurencji na rynku zatrudnienia. Wśród pracodawców rośnie atrakcyjność inwalidy posługującego się komputerem. Ostatnio Komenda Główna Policji zadeklarowała zatrudnienie ponad 400 osób niepełnosprawnych do obsługi komputerowego systemu kontroli drogowej, kierowców i pojazdów.

Komputerem posługują się niewidomi i słabowidzący pracownicy naukowcy - matematycy, informatycy, inżynierowie itd. Jest urządzeniem usprawniającym pracę dyrektora wielkiej firmy, dziennikarza, pedagoga, muzyka i masażysty, którzy wielu czynności nie mogliby bez niego wykonać. Odpowiednio oprogramowany - osobom słabowidzącym umożliwia powiększanie druku i obrazu, a niewidomym czytanie i pisanie tekstów znakowych poprzez udźwiękowienie ekranu i zastosowanie mowy syntetycznej.

Pierwsze komputery na stanowiskach pracy osób z dysfunkcjami wzroku pojawiły się przed 5. laty. Dziś w Polsce posługuje się nimi ponad pół tysiąca osób. Radzą sobie bez przeszkód z programami ze środowiska DOS. Bariery trudną do pokonania są dla nich pozostałe, związane ze środowiskiem WINDOWS. One zaczynają dominować w życiu gospodarczym i administracyjnym. Coraz powszechniej są stosowane w zakładach pracy oraz instytucjach,

w których pracują lub mogliby pracować niewidomi. Niedostępność popularnego systemu w chwili obecnej wydaje się być największym ich zmartwieniem.

Podczas spotkania zaprezentowano kilka najnowszych programów udostępniających inwalidom wzroku swobodną współpracę z „windowsami”. Pracują z nimi inwalidzi w krajach zachodnich. Są bardzo drogie i nie przystosowane do pracy w języku polskim. W kraju kilka egzemplarzy służy do pionierskich badań w ośrodkach naukowych. Należy do nich program WINDVISION i WINDOWSBRIDGE.

Aby sprostać wymaganiom dobrze pojętej nowoczesności inwalidzi wzroku chcą pracować w sieci komputerowej. Coraz liczniej wykupują abonamenty w Internecie

nie szans i dobry start w dojrzałym życiu zawodowym i społecznym.

Zarząd Główny PZN wspólnie z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych podjął inicjatywę zorganizowania wypożyczalni sprzętu komputerowego. Uczestnicy sympozjum zaopiniowali zaprezentowany zestaw i wstępne zasady jego udostępniania. W pierwszej kolejności będzie przekazywany studentom i niewidomym, dla których jest niezbędny do wykonywania pracy zawodowej.

Przedstawiciele ZG PZN przysłuchujący się obradom stwierdzili, że konieczne jest powołanie zespołu konsultantów oceniającego jakość specjalistycznego sprzętu i oprogramowania umożliwiającego niewidomym pracę z komputerem. Konsultanci będą się rekrutowali spośród inwalidów pracujących z komputerem i nie będących dealerami firm komputerowych.

Z pochlebną oceną użyteczności spotkał się udźwiękowiony edytor QR-Tekst. Zastosowane tam rozwiązania uznano za wzorowe. Zgłaszano postulaty dalszego usprawniania i lepszego dostosowania do potrzeb użytkowników programu READBOARD - „gadacz” cieszącego się aktualnie największą popularnością w Polsce.

O podsumowanie sympozjum poprosiłem jego organizatora Zenona Grodzkiego, przewodniczącego krajowej sekcji niewidomych zatrudnionych poza środowiskiem inwalidów.

– Wytyczyliśmy kierunki informatyzacji środowiska – powiedział. Spotkali się ludzie z 15. miast Polski. Postulaty i spostrzeżenia pomogą Zarządowi Głównemu PZN w podjęciu optymalnych decyzji. Powołanie ekspertów przyczyni się do usystematyzowania konsultacji. Już teraz, w trakcie dyskusji zwrócono uwagę na konieczność spolszczenia importowanych programów mówiących i na stosunkowo niewielkie przeszkody do pokonania w tej sprawie. Mam nadzieję, że pierwsze kroki doprowadzą do zorganizowania ośrodka, w którym będzie można otrzymać odpowiedź na każdą merytoryczną wątpliwość. W przyszłym roku planujemy zorganizowanie dwu takich sympozjów. Omówimy na nich problemy ogólne ale główne zagadnienia zostaną rozpracowane w zespołach roboczych.

H. Enysz

Zofia Łęskiewicz „Zima”

i nawiązują łączność w relacjach interpersonalnych. Wykorzystują szybko starzejący się sprzęt wiążąc go połączeniami centroniksowymi z nowszymi i sprawniejszymi komputerami.

Mają dostęp do „pecetów” ale nie zawsze bądź niedostatecznie są zaopatrywani w literaturę fachową i popularną z zakresu informatyki. Wciąż brakuje książek i czasopism zapisanych na dyskietkach. Nieliczne publikacje w piśmie punktowym są przestarzałe i nie zaspokajają potrzeb początkujących użytkowników. Postulowano wydawanie specjalnych dodatków informatycznych do periodyków drukowanych przez Polski Związek Niewidomych.

Zwracano uwagę na konieczność udostępnienia komputera osobistego dzieciom i młodzieży z wadami wzroku. Wzorem krajów zachodnich powinny mieć do nich dostęp już w młodszych klasach szkoły podstawowej. Tylko to umożliwi im wyrówna-

„Normiko” wspomaga niepełnosprawnych

Sprzęt do wypożyczenia

W Bielsku-Białej otwarto kolejną wypożyczalnię sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego. Jest to już 15. w kraju placówka działająca pod egidą „Normiko Holding” Ltd. Właścicielem tej jednoosobowej spółki jest Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a prezesem Michał Jakonowicz.

– Zwiększa się liczba wypożyczalni – powiedział. W tym roku będziemy ich mieli ponad 20 a pod koniec przyszłego co najmniej 100. Pierwsza powstała w Warszawie, w lipcu tego roku. Chcemy pomóc inwalidom zmuszonym do długotrwałego oczekiwania na wydanie sprzętu rehabilitacyjnego. Przykładowo oczekiwanie na wózek trwa czasem ponad 12 miesięcy. Nie chcemy wyręczać i zwalniać z obowiązku państwowej służby zdrowia oraz jej służb rehabilitacyjnych. Chcemy usprawnić system zaopatrzenia i przyspieszyć zaspokojenie ludzkich potrzeb.

Działalność naszej spółki ma charakter non profit. Możemy sobie na to pozwolić, bo zakupy sprzętu dotuje PFRON. Jesteśmy otwarci na inicjatywy terenowe. W sprawach organizacyjnych związanych z powołaniem nowych wypożyczalni należy kontaktować się z naszą centralą mieszczącą się w Warszawie, przy ul. Wawelskiej 5, tel. 25 88 07.

Po 4. miesiącach działalności największym powodzeniem wśród wypożyczających cieszą się kule, wózki inwalidzkie, laski, balkoniki, chodziki i rotory. Wśród kupujących – poduszki i materace przeciwoślizgowe i pampersy dla dorosłych.

Wypożyczalnie będące nowością w życiu społecznym kraju zostały w pełni zaakceptowane przez środowisko osób niepełnosprawnych. Świadczą o tym setki podziękowań i wniosków kierowanych na adres „Normiko Holding”. Sprawa to satysfakcję – powiedział na zakończenie prezes – i przekonuje o słuszności idei oraz koncepcji działania.

Podczas rozmowy z Michałem Jakonowiczem odnotowałem również, że marketing i ekonomia to jego życiowe pasje. Dawniej hobbystycznie zajmował się numizmatyką i literaturą rosyjską. Z wykształcenia jest ruscystą. Nie jest inwalidą, aczkolwiek często dokuczają mu korzonki. Osoby niepełnosprawne darzą wielką życzliwością i coraz częściej spotyka się z odzajemnianiem sympatii.

W 15. wypożyczalniach działających na rzecz inwalidów pracuje 60 osób, w tym 27 niepełnosprawnych. Działają w Warszawie, Wałbrzychu, Zabrze, Wrocławiu i innych większych miastach Polski. Sprzęt rehabilitacyjny, przede wszystkim dla

ludzi z dysfunkcjami narządu ruchu można wypożyczyć na dogodnych warunkach, zakupić na raty lub nabyć po wniesieniu jednorazowej wpłaty.

Za wypożyczenia wnosi się opłatę miesięczną. Niezamożni mogą kupować na raty z minimalnym oprocentowaniem - 5%. Ceny sprzedaży są znacznie niższe niż w sklepach, a mogłyby być niższe gdyby inwalidzi kupujący sprzęt rehabilitacyjny zostali zwolnieni z VAT-u i innych podatków.

Powiększająca się sieć wypożyczalni ułatwia życie osobom niepełnosprawnym, głównie dlatego, że skraca dystans pomiędzy ich domem a miejscem, w którym mogą zdobyć specjalistyczne urządzenia. Tym, którzy tylko przejściowo korzystają ze sprzętu inwalidzkiego umożliwia wypożyczenie i pozwala uniknąć zbędnych, a jakże często znacznych wydatków. Ma to duże znaczenie dla rekonwalescentów posługujących się kulami inwalidzkimi.

Standardowa oferta wypożyczalni nie jest jeszcze zbyt bogata. Brakuje sprzętu dla głuchych, niewidomych, otyłych, cukrzyków i innych osób spoza kręgu inwalidów narządu ruchu. W wielu wypadkach niepełnosprawni nabywcy mogą się ubiegać o refundację z PFRON.

Pracownicy wypożyczalni nie załatwiają jednak ani nawet nie inicjują tych formalności. A szkoda, bo z tej instytucji do Funduszu – już nie jest daleko.

Wśród inwalidów pojawiają się także głosy krytyczne kwestionujące prawne aspekty odpłatnego wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego, do otrzymania którego inwalida ma prawo jako człowiek i obywatel. Idea firmy „Normiko” jednak ma swoich zwolenników i entuzjastów.

Kierownikiem bielskiej wypożyczalni jest Jerzy Drabek. Powiedział nam:

– Na razie oferujemy wózki inwalidzkie, rotory, podnośniki, wspinacze, wioślarze, rowerki itp. Mamy glukometry dla cukrzyków, a dla niewidomych zegarki mówiące i laski. Z każdym dniem nasza oferta będzie się powiększała. Sprzęt można u nas zamówić także telefonicznie, dzwoniąc na numer: 210 81 w. 13.

Wypożyczający uiszcza kaucję w wysokości 20% wartości sprzętu. Za samo wypożyczenie płaci się miesięcznie 1/60 ceny sprzedaży, plus 22% VAT.

W przypadku wózka inwalidzkiego wartości 875 zł - kaucja wyniesie 175 zł, a miesięczna opłata 17,80 zł.

Henryk Szczepański
fot. Marek Babut
(INA-PRESS)

W imię wyrównania

W zruszające i cenne, iż właśnie w dziedzinie pomocy ludziom niepełnosprawnym konkretne osoby i instytucje w naszych krajach szybko i sprawnie nawiązują owocną współpracę, skutecznie uczestnicząc w kształtowaniu współczesnego oblicza wzajemnych stosunków między naszymi społeczeństwami i państwami”.

Te oto słowa wypowiedział **Krzysztof Twardowski** – Konsul Honorowy Republiki Federalnej Niemiec w Poznaniu w swoim króciutkim wystąpieniu podczas uroczystego koncertu galowego 3 grudnia 1995 roku, zorganizowanego w Auli Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu dla uczczenia Europejskiego Dnia Inwalidy oraz dla przypomnienia podjęcia w dniu 3.12. 1982 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ Światowego Programu Akcji na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.

„Człowiek jest upośledzony, jeżeli odbiera mu się szanse ogólnie dostępne w społeczeństwie, potrzebne do urzeczywistnienia zasadniczych elementów życia” – zdanie to ze wspomnianego Programu przypominał w swoim słowie powitalnym **Zdzisław Bączkiewicz** – prezes Zarządu Wielkopolskiego Zaplecza Rehabilitacyjno-Technicznego Spółdzielni Inwalidów „WIELSPIN” w Poznaniu, głównego organizatora koncertu. Od 11. już lat „WIELSPIN” ma dobrze układającą się współpracę z Dolną Saksonią i od 2. lat ze Słowacją, uczestnicząc w łańcuchu ludzi i organizacji dobrej woli działających w służbie człowiekowi sprawnemu inaczej w kraju i we współpracy z zagranicą. W imię „wyrównania szans” niepełnosprawnych tworzy się WZOROWA RODZINA MIĘDZYNARODOWA godna naśladownictwa w innych płaszczyznach ludzkiej aktywności!

Bohaterami-wykonawcami programu artystycznego koncertu byli uczestnicy II Ogólnopolskiego Przeglądu Zespołów Wokalno-Instrumentalnych Inwalidów Upośledzonych Umysłowo, odbywającego się w terminie 27 listopada -10 grudnia 1995 roku w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym „WIELSPIN”-u w Wągrowcu. W imprezie o charakterze turnusu rehabilitacyjnego i jednocześnie warsztatów artystycznych uczestniczyło 220. niepełnosprawnych, w tym 170 z Polski i 50 z Niemiec i Słowacji. Reprezentowali oni

Domy Pomocy Społecznej z Zakrzewa, Ołdaków, Legnickiego Pola, Strzałkowa, Zbyszyc i Rudna, Dzienny Ośrodek Adaptacyjny i Stowarzyszenie Pomocy Młodzieży Niepełnosprawnej z Poznania, warsztaty dla niepełnosprawnych LEBENSHILFE z Celle i Hannoveru oraz słowacki Ośrodek Opieki Socjalnej z Pezinoka niedaleko Bratysławy. W sumie w koncercie udział wzięło dziewięć zespołów i dwóch śpie-

Marek Janik z DPS w Ołdakach

Zespół z DPS w Strzałkowie

szans...

wających solistów: Anna Zdunik z SPMN w Poznaniu i Marek Janik z DPS w Ołdakach (woj. ciechanowskie).

Koncertowi nadano uroczystą oprawę, stworzony został nastrój podniosły. Rangę wieczoru podkreślił udział wielu godnych szacunku zaproszonych gości m.in. z Jadwigą Rotnicką, przewodniczącą Rady Miasta Poznania, Piotrem Janaszkim, prezesem Polskiego Towarzystwa Walki z Kablectwem, przedstawicielami instytucji wspomagających całość przedsięwzięcia: Zarządów PFRON-u i Fundacji Polsko-Niemieckiej, przedstawicielami niemieckich i słowackich ośrodków pomocy społecznej. Odczytano telegramy nadesłane od tych, którym kalendarz zajęć uniemożliwił przybycie, m.in. Marszałka Sejmu Józefa Zycha i Senatu – Adama Struzika, Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych Adama Gwary, Szefa URM-u, Marka Borowskiego. Dziękowano wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania koncertu, w tym m.in. obecnemu na nim Rektorowi Uniwersytetu Poznańskiego, Profesorowi Jerzemu Federowskiemu, który przepiękną Aulę Uniwersytecką udostępnił bezpłatnie uczestnikom i organizatorom koncertu, pomimo ogólnie znanych trudności finansowych przeżywanych obecnie przez uczelnię wyższą. Dyżurowali słuchacze aspiranci ze Szkoły Pożarniczej w Poznaniu celem służenia pomocą ludziom mającym szczególne trudności w pokonywaniu architektonicznych barier.

Uroczysta oprawa i podniosły nastrój sąsiadowały z klimatem swoistego happeninigu. Wykonywany repertuar był bowiem dość zróżnicowany, uwarunkowany charakterem prezentujących się zespołów: po trosze ludowy, biesiadny, rockowy i rozrywkowy. Były też w programie inscenizacje pokazane zwłaszcza w występach dziecięcego zespołu ze Słowacji czy układy taneczne osób z warsztatów dla niepełnosprawnych z Celle. Próbkę bardziej może już wyrafinowanych możliwości instrumentalno-wokalnych dał kilkunastoosobowy zespół z Hannoveru i dziecięco-młodzie-

żowy Zespół PUSZKA BAND z Ośrodka Adaptacyjnego w Poznaniu. Wzięły też udział w koncercie grupy działające na arenie artystycznej niekiedy z wyraźnie zaznaczonym dorobkiem, jak ZBYSZCZANIE z DPS w Zbyszczach ze swymi przyspiewkami sądeckimi prezentowanymi m.in. w Filharmonii Krakowskiej czy też UŚMIECH z DPS w Rudnie wydający kasety i dokonujący nagrań w rozgłośniach katolickich swoich piosenek o tematyce morskiej.

Koncert w Auli Uniwersyteckiej zyskał ogromnie dzięki miłej i profesjonalnie prowadzonej konferansjerce Zbigniewa

Grochala, aktora Teatru Nowego w Poznaniu i jednocześnie prezentera tutejszego Radia Obywatelskiego i Andrzeja Lajborka, aktora tegoż samego zasłużonego dla miasta Teatru. Wyczuwało się ich dużą życzliwość dla wszystkich występujących wykonawców. To samo można powiedzieć o Januszu Kowalskim i Eugeniuszu Nowaczewskim, nauczycielach węgrowskich szkół muzycznych, wspierających ich klawiszowym akompaniamentem i służących im instruktorem podczas zgrupowania w Ośrodku „WIELSPIN”-u.

Koncert zarejestrowała ekipa realizatorska Telewizji Poznańskiej. Osoby niepełnosprawne intelektualnie, ze znacznymi niekiedy przy tym defektami w fizycznych możliwościach organizmu, mogły pokazać samym sobie i innym swoje osią-

gnięcia w rozwoju tkwiących w nich uzdolnień. W zmniejszonym zakresie, już bez udziału zespołów zagranicznych, koncert został powtórzony 8 grudnia 1995 r. w węgrowskim Domu Kultury, wszyscy zaś uczestnicy II Ogólnopolskiego Przeglądu Zespołów Wokalno-Instrumentalnych Inwalidów Umysłowo Upośledzonych zostali uhonorowani pamiątkowymi dyplomami i upominkami. Organizatorzy już teraz rozpoczynają starania o przygotowanie przyszłorocznego, trzeciego już z kolei Przeglądu z nadzieją na utrzymanie stałego cyklicznego charakteru imprezy.

Maciej Sieradzki
Zdjęcia: „Wielspin”

„Zbyszczanie” z DPS w Zbyszczach

Finał koncertu – wspólne śpiewanie

Zlikwidowano najtrudniejszą barierę: poczucie bezsilności

Często bywało tak, że sami wnosiliśmy niepełnosprawnych na piętra – mówi dyrektor Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej Lecznictwa Otwartego w Chorzowie, Stanisław Stencel. Obecnie pacjenci na wózkach mogą bez przeszkód korzystać z opieki medycznej i co ważne z zabiegów fizykoterapii. Zlikwidowaliśmy większość barier architektonicznych w naszych placówkach, a także barierę najtrudniejszą do pokonania – poczucie bezsilności.

Chorzów jest bodaj jedynym miastem na terenie GOP-u gdzie na 6 przychodni leczenia otwartego w 4. nie ma kłopotów z dostaniem się do gabinetów.

W przychodni nr 1 wejście zostało wybrukowane kształtką betonową, zamontowano także specjalną platformę. Kierowana jest ona za pomocą pilota i umożliwia zarówno zjazd na niski parter (fizykoterapia), jak i wjazd na piętro. Platforma posiada odpowiednie zabezpieczenie – wózek nie może się stoczyć. Wybrukowano także plac przed przychodnią nr 2. Oprócz tego wybudowano specjalny podjazd nachylony pod kątem 5 stopni. Stary podjazd dla wózków dziecięcych był zbyt stromy oraz miał progi. W budynku jest winda dostosowana do potrzeb ludzi na wózkach. Dobudowany do budynku szyb windy, wybrukowany podjazd – to usprawnienia w przychodni nr 5. Winda przywoływana jest za pomocą przycisku zamontowanego przed szybem – nie ma możliwości używania jej przez np. dzieci. Także w przychodni nr 6 droga dojazdowa została wybrukowana, a z tyłu budynku dobudowano szyb windy. We wszystkich tych placówkach wybudowano lub wyremontowano toalety dla niepełnosprawnych. Całość prac dostosowawczych prowadzona była od 1993 roku

i kosztowała ok. 7 mld starych złotych. Pieniądze pochodziły z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Cieszę się, że udało nam się ułatwić niepełnosprawnym dojazd do naszych przychodni – mówi Mirosław Maciaś, dyrektor ds. administracyjno-gospodarczych Zespołu. Na szczęście podpisaliśmy umowy w poprzednich latach. Obecnie połowę musieliśmy dać sami, co przy naszych finansach jest po prostu niemożliwe. Największą radością jest fakt, że osoby na wózkach i ich opiekunowie nie muszą mować się z barierami zaprojektowanymi przez ludzi bez wyobraźni.

I. G.

fot. B. Dąbrowski

Z Wami i dla Was byliśmy...

dokończenie ze str. 3

Na Międzynarodowych Targach REHA '95 w Düsseldorfie, gdzie na powierzchni 31 tys. m² 680. wystawców z 22. krajów zaprezentowało wyroby i usługi, które osobom niepełnosprawnym ułatwiają i wspomagają funkcjonowanie w życiu codziennym i pracy zawodowej. Ocenia się, iż tę największą tego typu imprezę na świecie odwiedziło 40 tys. zwiedzających. Na zdjęciach: fragment jednej z ekspozycji, przymiarka specjalnego śpiwora i losowanie nagród w jednym z konkursów.

fot. INA-PRESS

Nasze Sprawy – Pismo Rehabilitacyjno-Gospodarcze Zakładów Pracy Chronionej

Redaktor Naczelny: Ryszard Rzebko. Wydawca i redakcja: Agencja „Nasze Sprawy”, 40-084 Katowice, ul. Sokolska 3, tel. (032) 59-62-21/5, fax (032) 58-77-89. Numer zamknięto: 17.01.1996 r. Fotoskład i redakcja techniczna: Agencja INA-PRESS Katowice.

Druk: „INTPOL”, Bytom, ul. Szyby Rycerskie.

Redakcja zastrzega sobie prawo skrótów i zmian w nadsyłanych materiałach oraz nie bierze odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

Informacja o działalności samorządowej KIG-R w 1995 roku

W ubiegłym roku odbyło się 8 posiedzeń Prezydium Rady KIG-R oraz 5 posiedzeń plenarnych, na których podjęto 12 uchwał.

Dotyczyły one:

- anulowania zaległych wpłat składek członkowskich,
- zmiany struktury organizacyjnej Biura Izby,
- udzielenia votum zaufania Prezesowi i członkom Prezydium,
- przyjęcia stanowiska KIG-R w sprawie VAT i realizacji ustawy z dn. 9.05.1991 r.
- zawieszenia działalności kol. Narcyza Janasa w Radzie KIG-R,
- upoważnienia Biura do wydania materiałów promocyjnych Izby,
- reasumpcji uchwały o czasowym zawieszeniu działań w Radzie kol. Andrzeja Pałki,
- zatwierdzenia bilansu i programu działania Izby na 1995 r,
- zatwierdzenia bilansu za rok 1994,
- przyjęcie nowych członków.

W tym czasie do KIG-R przystąpiło 31 Zakładów Pracy Chronionej o różnej formie własności. Obecnie Izba liczy 256 członków. Z udziału w Izbie zrezygnowały 4 firmy.

W 1995 r. KIG-R współorganizowała: III Ogólnopolskie Forum Zakładów Pracy Chronionej oraz 4 spotkania środowiskowe przed Forum i 5 spotkań środowiskowych po Forum (dopracowanie Porozumienia i podziału zadań).

W czerwcu 1995 r. KIG-R podpisała porozumienie o współdziałaniu z OSON. Na bieżąco przedstawiciele KIG-R brali udział w spotkaniach w Sejmie, Senacie, Ministerstwie Pracy i Polityki Socjalnej, Ministerstwie Finansów, z Pełnomocnikiem i Zarządem PFRON oraz włączali się w działania mające na celu wypracowanie podstaw porozumienia organizacji związkowych pracodawców działających na rzecz dalszej aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Zaplanowane na bieżący rok

W tym roku odbędzie się 8 posiedzeń plenarnych Rady i tyle samo Prezydium. Walne Zgromadzenie zaplanowano na czerwiec.

Tegoroczna współpraca z Pełnomocnikiem KIG-R powinna, zdaniem Rady, doprowadzić do zwiększenia liczby członków Izby o minimum 100 firm. Poza tym należy nadal promować działania Izby w terenie, uzyskiwać informacje o funkcjonowaniu ZPCh potrzebne do opracowywania programów Izby tak, by mogła ona służyć dalszemu ich rozwojowi oraz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Poprawy wymaga także system ściągania składek.

W uzgodnieniu ze Spółdzielniami Osób Prawnych i Pełnomocnikami zostaną zorganizowane spotkania regionalne w Katowicach, Wrocławiu, Poznaniu, Łodzi, Białymstoku, Gdańsku, Lublinie i Szczecinie.

Zgodnie z zaleceniami Rady i Prezydium Izby, KIG-R podejmie w tym roku współpracę z innymi organizacjami działającymi w środowisku osób niepełnosprawnych.

Więcej o planach
KIG-R na str. II i III

Spotkanie pracodawców osób niewidomych

W terminie 26-27 lutego br. odbędzie się już kolejne spotkanie przedstawicieli zakładów pracy chronionej zatrudniających osoby niewidome. Będzie ono miało miejsce w Ośrodku Szkoleniowo-Konferencyjnym w Warszawie, przy ul. Odrębnej 4.

Udział w nim wezmą ponadto przedstawiciele Biura Pełnomocnika, PFRON i innych instytucji.

ODBYŁY SIĘ:

8 - 10 stycznia

Szkolenie **Skuteczna sprzedaż produktów i usług** adresowane do wszystkich którzy w swej pracy mają bezpośredni kontakt z klientami (nie tylko podczas sprzedaży).

12 stycznia

Seminarium **Nowe regulacje prawne umów o pracę oraz projekty zmian ustawy o zatrudnianiu i rehabilitacji osób niepełnosprawnych**, podczas którego omawiano:

- ★ ogólne kierunki zmian i etapy legislacji Kodeksu Pracy,
- ★ najważniejsze zagadnienia prawa pracy z uwzględnieniem zmian dotyczących m.in: nawiązania stosunku pracy, praw i obowiązków pracowników, czasu pracy, urlopów wypoczynkowych, świadczeń zakładu pracy na rzecz pracowników, rozwiązania umowy o pracę,
- ★ projekty zmian ustawy o zatrudnianiu i rehabilitacji osób niepełnosprawnych w zakresie: ochrony prawnej osób niepełnosprawnych, zakładów pracy chronionej, roli Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, roli Urzędu Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych.

15-17 stycznia

Seminarium Krajowej Izby Gospodarczo-Rehabilitacyjnej oraz łódzkiej „SURSI” dla służb finansowo-księgowych **Sprawozdanie Roczne 1995**, podczas którego poinformowano o:

- ★ zasadach wykorzystania środków z zakładowego funduszu rehabilitacyjnego osób niepełnosprawnych,
- ★ zasadach realizacji zwrotu kosztów ze środków PFRON w zakresie: organizacji nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, oprzyrządowania istniejących miejsc pracy stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych, wynagrodzenia wypłacanego osobom niepełnosprawnym skierowanym na nowoutworzone miejsca pracy,
- ★ kryteriach dofinansowania zakładów pracy chronionej w celu utrzymania istniejących a zagrożonych likwidacją miejsc pracy osób niepełnosprawnych,
- ★ obowiązkach sprawozdawczych jednostek w świetle ustawy o rachunkowości.

Przeprowadzono także ćwiczenia, polegające na sporządzaniu sprawozdania z przepływu środków pieniężnych metodą pośrednią na bazie danych ze spółdzielczego zakładu pracy chronionej.

Z obrad Rady i Prezydium

O VAT i Porozumienie

Podczas spotkania Zbigniew Radzicki poinformował o ostatnich działaniach Federacji Związków Zawodowych Pracowników Spółdzielni Inwalidów. Jak powiedział w naszej ocenie pogotowie strajkowe przyczyniło się do tego, że 7 grudnia ogłoszono zarządzenie o zaniechaniu poboru podatku VAT od ZPCh.

Po raz kolejny, co wynikało jasno z wystąpienia Z. Radzickiego, środowisku potrzebna jest jednomyślność w ważnych sprawach. Stąd tak ważna potrzeba sprawnego i skutecznego działania, zgodnego z założeniami podpisanego Porozumienia, o którym piszemy w „Biuletynie”.

13 grudnia ubiegłego roku – mówił Z. Radzicki – odbyło się w Gdańsku spotkanie wszystkich znaczących organizacji pracodawców i pracobiorców, które zrzeszają osoby niepełnosprawne. Pozwoliło ono dostrzec, że nie jest to (zarządzenie Min. Finansów o podatku VAT z 7.12.95 r. – przyp. red.) tylko problem braku poważnego traktowania zakładów pracy chronionej przez instytucje, które wobec nich mają obowiązki: Urzędu Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych, Ministra Finansów czy Ministra Pracy. Niejako „przy okazji” ujawnił się brak wzajemnego podmiotowego traktowania wszystkich organizacji działających na rzecz zakładów pracy chronionej. Nieraz zdarzało się, że były dokonywane analizy, oceny i wyciągane z nich wnioski bez uszanowania stanowiska innego podmiotu – reprezentanta ZPCh. Często każdy, na własną rękę, uprawiał swoistą partyzantkę. Ostatnie wydarzenia uświadomiły nam, że istnieje bezwzględna konieczność powołania Porozumienia, które pozwoli ustalać, w najważniejszych dla środowiska sprawach, wspólne stanowisko.

Nie ma możliwości skutecznego przeprowadzenia czegokolwiek, jeżeli nie nastąpi jednomyślność w ważnych sprawach. Inaczej grozi nam powrót do systemu nakazowo-rozdzielczego.

Istnieje pilna potrzeba powołania dla sprawnego działania zakładów pracy chronionej trójstronnej komisji z udziałem przedstawicieli pracodawców, pracobiorców czyli związków zawodowych oraz strony rządowej. Tak, jak dzieje się to w pozostałych gałęziach gospodarki.

Do tej pory działa jedynie zespół związkowo-rządowy. Nie może on jednak do końca spełniać swych zadań, gdyż brak jest głosu pracodawców. Jeżeli nie uda się nam wypracować wspólnego modelu wspierania zakładów pracy chronionej wraz z programem rehabilitacji zawodowo-społecznej i jeśli nie wynegocjujemy tego z rządem to zakłady pracy chronionej zostaną, a wraz nimi i całe środowisko, zepchnięte na boczny tor.

Prezydium i Rada Krajowej Izby Gospodarczo-Rehabilitacyjnej odbyły swoje kolejne posiedzenie w dniach 11 i 12 stycznia br. we Wrocławiu. Podczas spotkania zatwierdzono protokół z poprzedniego posiedzenia, omówiono działalność Izby w roku ubiegłym, oraz przyjęto materiały zatwierdzone dzień wcześniej przez Prezydium. W efekcie obrad Rada przyjęła plan działania Izby na rok 1996, budżet, pozytywnie zaopiniowała kandydatów na przedstawicieli terytorialnych KIG-R wraz z zakresem ich działalności, obowiązków i zasad wynagradzania. Ponadto powołano zespół, którego zadaniem będzie przygotowanie i przeprowadzenie III Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczo-Wyborczego KIG-R. Postanowiono, że Walne Zgromadzenie odbędzie się do 15 czerwca br., a kolejne posiedzenie Rady (22 lutego br.) poświęcone głównie przygotowaniom do niego.

Co nas czeka

Podczas ostatniego posiedzenia Rady jeden z głównych tematów jakie omawiano, poświęcony był zamierzonym działaniom na rok bieżący. „Nasze Sprawy”, jak zawsze, o wszystkich tych działaniach będą informowały Was na bieżąco, stąd teraz prezentujemy jedynie główne kierunki działań.

● Ustawa o Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej oraz Zatrudnianiu Osób Niepełnosprawnych

Rada Potwierdziła, że KIG-R ponosi wobec swoich członków odpowiedzialność za kształt ustawy, a zwłaszcza za zamieszczone w niej zapisy konstytuujące warunki rehabilitacji zawodowej w ZPCh. W tym celu powołany będzie specjalny zespół. Kolejnymi działaniami w tej dziedzinie będą: zorganizowanie spotkania przedstawicieli ZPCh z Parlamentarną Grupą ds. Osób Niepełnosprawnych, stała współpraca z Pełnomocnikiem ds. Osób Niepełnosprawnych oraz, na bieżąco, przekazywanie posłom i senatorom uwag i wniosków środowiska dotyczących skutków wprowadzania zmian w zakresie prawnych uwarunkowań funkcjonowania ZPCh.

● Perspektywiczny program rozwoju zakładów pracy chronionej

Pomimo czterech lat doświadczeń związanych z funkcjonowaniem ZPCh w nowych warunkach gospodarczych, pozyskaniu wielu informacji pozwalających na formułowanie perspektywicznego programu działania i dalszego rozwoju, zgłaszanie powołanym do tego instytucjom wielu cennych propozycji programowych – Rada stwierdza, że nadal brak jest jednolitego dokumentu, który określałby formy organizacyjne, kierunki rozwoju, zasady współdziałania z instytucjami państwowymi w zakresie rehabilitacji zawodowej, system ulg, branże rozwojowe, itp. czynniki składające się na program rozwoju. Rada pragnie doprowadzić do stworzenia takiego programu jeszcze przed III Walnym Zgromadzeniem.

● Współpraca z Pełnomocnikiem ds. Osób Niepełnosprawnych i Zarządem PFRON

Zasadniczą płaszczyznę współpracy wyznaczy, będące efektem III Ogólnopolskiego Forum ZPCh, Porozumienie, które określa kierunki i harmonogram usprawnienia działalności Funduszu oraz zadania związane z funkcjonowaniem Biura Pełnomocnika.

Na bieżąco Rada zobowiązuje się do: działalności interwencyjnej na rzecz wniosków składanych przez ZPCh w Funduszu i Biurze Pełnomocnika, przedstawiania uwag i analiz dotyczących sytuacji i potrzeb ZPCh, przedstawiania różnorodnych projektów działań, mających na celu usprawnianie ich działalności. W marcu zorganizowane zostanie seminarium dotyczące restrukturyzacji ZPCh /wspólnie z PFRON/, a w październiku seminarium na temat rehabilitacji poprzez pracę /wspólnie z Biurem Pełnomocnika/.

● Inicjatywy wspierające funkcjonowanie Zakładów Pracy Chronionej

W bieżącym roku KIG-R będzie formułowała i wspierała te inicjatywy, które znajdują swoje uzasadnienie ekonomiczne i dotyczyć będą zarówno poszczególnych zakładów jak i ich grup. Działalność Rady skoncentrowana będzie więc m.in. na: sfinalizowaniu programu tworzenia „Ośrodków promocji i handlu”, zorganizowaniu konkursu na zakład pracy chronionej uzyskujący najlepsze wyniki w sferze gospodarki i rehabilitacji, przygotowaniu i wdrożeniu w oparciu o środki PFRON programu wspomagania ZPCh ubiegających się o certyfikat z grupy ISO 9000, uruchomienia banku informacji o ZPCh, zorganizowania pośrednictwa w zakresie ofert produkcyjnych oraz programu dofinansowania przez PFRON ZPCh sprzedających swoje wyroby w jednostkach budżetowych.

Szczególnie plany związane z działalnością szkoleniową i pracami w sferze koordynacji działalności promocyjnej przedstawimy w kolejnym wydaniu „Biuletynu Informacyjnego KIG-R”.

Działalność szkoleniowa w lutym i marcu br.

Uwaga! Obniżka kosztów Szkoły Zarządzania

Zgodnie z wcześniejszymi informacjami KIG-R uruchamia w lutym 1996 roku III edycję Szkoły Zarządzania. Szkolenie to przeznaczone jest dla kadry menadżerskiej i składa się z 9. trzydniowych sesji. Tych Państwa, którzy jeszcze się nie zdecydowali na udział informujemy, iż posiadamy ostatnich 8 wolnych miejsc. Poza tym wszystkie osoby zgłoszone, jak również te niezdecydowane, informujemy o obniżeniu kosztów uczestnictwa w Szkole Zarządzania o 30%, w związku z otrzymanym dofinansowaniem z PFRON.

W dniach 7-9 lutego 1996 r. odbędzie się kurs na temat:

Skuteczna Sprzedaż Produktów i Usług

Szkolenie to przeznaczone jest dla pracowników działu handlowego i jest praktyczną nauką poszukiwania klientów, prowadzenia sprzedaży i negocjacji handlowych.

Miejsce: Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy w Borkach k. Tomaszowa Mazowieckiego nad Zalewem Sulejowskim.

Wykładowcy: z Centrum Edukacji i Rozwoju Biznesu „OLYMPUS”

W dniach 14-16 lutego 1996 r.

Planowanie i Zarządzanie Strategiczne

Szkolenie z założenia ma charakter warsztatowy ze szczególnym naciskiem na nabycie praktycznych umiejętności przez uczestników budowania strategii dla własnej firmy. Program będzie realizowany różnymi technikami dydaktycznymi: wykłady, film video, rozwiązywanie praktycznych problemów (case study) w małych grupach.

Miejsce: Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy „BORKI” Borki k. Tomaszowa Mazowieckiego nad Zalewem Sulejowskim.

Wykładowcy: Zespół konsultantów ds. zarządzania strategicznego Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego i Międzynarodowej Szkoły Menadżerów (Alex Chrostowski, Maciej Ramus). Posiadają oni bogate doświadczenie jako konsultanci wielu polskich przedsiębiorstw.

W dniach 21-23 lutego 1996 r. szkolenie na temat

Biznes Plan

Wykłady połączone są z udostępnieniem materiałów źródłowych, wspomagających samodzielne opracowanie biznes planu.

Celem szkolenia jest określenie możliwości weryfikacji analizowanych i przedstawionych biznes planów oraz możliwość samodzielnego ich sporządzania.

Dodatkową atrakcją jest wysoki standard ośrodka (telewizor i telefon w każdym pokoju, sauna, siłownia oraz masaże wodne) a także jego turystyczno-krajoznawcze ustrójowanie.

Miejsce: Ośrodek „MIESZKO” Buczkowice k. Bielska-Białej, ul. Jama 102

Wykładowcy: z Centrum Edukacji i Rozwoju Biznesu „OLYMPUS”.

W dniach 4-5 marca 1996 r. szkolenie z marketingu.

Miejsce: Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy „WIELSPIN”-u Puszczykowo k. Poznania ul. Wysoka 8 tel. (0-61) 133-072

Wykładowca: prof. dr hab. Haneryk Mruk – Katedra Handlu i Marketingu Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.

Blżej ISO 9000

W związku z dużym zainteresowaniem i koniecznością wdrażania systemów zapewnienia jakości w przedsiębiorstwie (w tym przypadku w zakładach pracy chronionej), KIG-R przy współpracy z OBJW „ZETOM” przystępuje do zorganizowania szkoleń w zakresie:

– systemy jakości i zarządzanie zgodnie z wymaganiami norm ISO 9000

– system zapewnienia jakości zgodny z wymaganiami norm ISO 9000 – dokumentowanie systemów jakości.

W warunkach gospodarki rynkowej szczególnego znaczenia nabiera troska o budowę wiarygodności firmy w oczach klientów. Duże, średnie

i małe przedsiębiorstwa (w dużej mierze kooperanci dużych przedsiębiorstw) chcąc być konkurencyjnymi na rynku, będą zmuszone nie tylko do wytwarzania wyrobów o odpowiedniej jakości, lecz także do posiadania udokumentowanego systemu jakości (księga jakości, procedury itp.) zgodnego z wymaganiami międzynarodowych norm ISO 9000. Ze względu na szczególną wagę problemu planujemy szkolenie dla dyrekcji przedsiębiorstwa, dla pracowników odpowiedzialnych za wdrażanie systemu jakości i szkolenia w zakładzie, dla średniego szczebla kierowniczego.

Szkolenia tego typu będą podstawą i ważnym krokiem w późniejszych działaniach ku certyfikacji przedsiębiorstwa.

O szczegółach będziemy informować w terminie późniejszym.

Plan pozostałych szkoleń KIG-R w marcu 1996 r.

13-15.03. Borki k. Tomaszowa Mazowieckiego – Zarządzanie logistyczne.

Szkolenie dla pracowników działów: transportu, produkcji i zaopatrzenia. Przedmiotem kursu są procesy sprawnego i efektywnego zarządzania przepływami surowców, materiałów do produkcji, wyrobów gotowych oraz informacji.

20-22.03. Borki k. Tomaszowa Mazowieckiego – Promocja produktów i usług.

Szkolenie to ma na celu wyposażenie pracowników służb marketingowych w zestaw skutecznych narzędzi promowania produktów i usług oraz wizerunku firmy.

28-30.03. Borki k. Tomaszowa Mazowieckiego – Rola Rad Nadzorczych i związków zawodowych w spółdzielniach inwalidów.

Wiedza nabyta na tym szkoleniu ma na celu ułatwienie i usprawnienie pracy zarządów, Rad Nadzorczych i związków zawodowych.

Informacje szczegółowe podamy w terminie późniejszym.

Blższe informacje o ww. szkoleniach można uzyskać w biurze KIG-R (Martyn Tabakow lub Mirosław Misiak).

Pierwszy krok

8 stycznia zebrali się w Warszawie przedstawiciele prawie wszystkich organizacji pracodawców i pracobiorców osób niepełnosprawnych, by omówić treść porozumienia, które pozwoliłoby tym organizacjom na wypracowywanie wspólnych stanowisk i podejmowanie działań.

W przedstawionym poniżej, wstępnie przyjętym, tekście porozumienia najwięcej kontrowersji wzbudziło uzyskanie jednomyślności, co jednak zaakceptowano.

Projekt

Widząc istniejące zagrożenie dla zatrudnienia, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, oraz uznając potrzebę ochrony najistotniejszych interesów środowiska osób niepełnosprawnych zawiera się:

POROZUMIENIE

1. Porozumienie dotyczy w szczególności podejmowania wspólnych działań mających zapewnić zatrudnienie, rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych, oraz stworzenie gwarancji stabilnych warunków ekonomicznych, do rozwoju zakładów pracy chronionej.
2. Sygnatariusze zawierają porozumienia tematycznie.
3. Porozumienie uważa się za osiągnięte tylko przy uzyskaniu jednomyślności.
4. Porozumienie zobowiązuje podpisujących go sygnatariuszy.
5. Zasady i tryb osiągania oraz prezentowania wspólnego stanowiska określi regulamin.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele następujących organizacji:

- Krajowa Izba Gospodarczo-Rehabilitacyjna
- Krajowy Związek Rewizyjny Spółdzielni Inwalidów i Spółdzielni Niewidomych
- Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych
- Federacja Spółdzielczych Związków Zawodowych
- Federacja Związków Zawodowych Pracowników Spółdzielni Inwalidów
- Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”
- Związek Rewizyjny Spółdzielni Inwalidów z Katowic
- Dolnośląski Spółdzielczy Związek Rewizyjny – Wrocław
- Polski Związek Głuchych.

Minister Finansów
PP1-7201-285/95/ER

Warszawa, 1995-12-19

Szanowny Pan
Leszek Miller
Przewodniczący Komitetu
Społeczno-Politycznego
Rady Ministrów
Minister Pracy
i Polityki Socjalnej
Warszawa

Odpowiadając na pismo Pana Ministra znak: KSPRM-21-29/95 z 1995.12.13 uprzejmie informuję, iż w piśmie z 1995.12.06 znak: MM/3077/95 została przedstawiona przez Pana Ministra propozycja zapisu § 1 ust. 3 zarządzenia w sprawie zaniechania poboru podatku od towarów i usług od zakładów pracy chronionej.

Ministerstwo Finansów, mimo odmiennego, wielokrotnie prezentowanego stanowiska w przedmiotowej sprawie, przyjęło bez żadnych zmian propozycję Resortu Pracy i Polityki Socjalnej, o której wyżej mowa.

Pragnę przy tym zauważyć, iż przyjęte w podpisanym już zarządzeniu Ministra Finansów z 7 grudnia br. w sprawie zaniechania poboru podatku od towarów i usług od zakładów pracy chronionej rozwiązania są dla większości tych zakładów korzystne. Kwota zaniechania, jaka może pozostać w zakładach pracy chronionej, będąca iloczynem liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych w ZPCh oraz dwukrotnego najniższego wynagrodzenia – jest moim zdaniem bardzo znaczącą pomocą.

Niezależnie od powyższego zwracam uwagę, iż zgodnie z nowym zarządzeniem z 7 grudnia 1995 r. budżet Państwa nie zabierze nic ze środków powstałych z zaniechania poboru podatku od towarów i usług od zakładów pracy chronionej. Nadwyżka środków z tego zaniechania podlega przekazaniu na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W przypadku, gdy część zakładów pracy chronionej będzie mieć kłopoty i pogorszą się ich warunki funkcjonowania nie ma formalnych przeszkód udzielania pomocy tym zakładom ze środków PFRON. Uważam przy tym, iż możliwość realizacji na ww. zasadach dodatkowych środków odpowiadających podwójnemu najniższemu wynagrodzeniu w proporcji do ilości osób niepełnosprawnych zatrudnionych w zakładzie – jest na tyle dużą preferencją, że dalsze uznaniowe dofinansowanie ze środków PFRON winno mieć miejsce tylko po szczegółowym rozeznaniu istnienia obiektywnych przyczyn szczególnie wysokich kosztów w danym ZPCh.

Rozwiązanie, o którym wyżej mowa uzgodnione było z Pełnomocnikiem ds. Osób Niepełnosprawnych Panem Ministrem Adamem Gwarą.

z wyrazami szacunku
z up. Ministra Finansów
Podsekretarz Stanu
prof. dr hab. Witold Modzelewski

Pismo to, szczególnie jego ostatnią część pozostawiamy bez komentarza.

Wykaz darczyńców (dary rzeczowe)

Na apel KIG-R o nadsyłanie dla podopiecznych Fundacji Pomocy Dzieciom z Chorobą Nowotworową darów rzeczowych i środków pieniężnych zareagowały niżej zestawione firmy.

- ★ SI „Odrodzeni” ul. Rydlówka 20 w Krakowie
- ★ SI „Prosna” ul. Konopnickiej 31 w Kaliszu
- ★ SI „Metchem” ul. Partyzantów 17a w Kętach
- ★ SI „Diskol” ul. Pomorska 5 w Koluszach
- ★ SI „Współpraca” ul. Hauke Bosaka 11 w Kielcach
- ★ ZPC „Mieszko” ul. Staromiejska 75 w Raciborzu
- ★ PPHU „JAXA” S.C. ul. Łączna 1 w Dąbrowie Górniczej
- ★ Hurtownia Wielobranżowa „SINWAR” ul. Mątewska 27 w Inowrocławiu
- ★ „INTER GROCLINAUTO” ul. Słowiańska 3 Grodzisk Wielkopolski
- ★ SI Przemysłu Skórzanego ul. Witolińska 43 w Warszawie
- ★ Laboratorium Kosmetyczne dr Ireny Eris ul. Armii Krajowej 12 Piaseczno
- ★ Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Life-Time” ul. Mickiewicza 2 w Kocku
- ★ SI „Wspólna Sprawa” ul. Żelazna 40 w Warszawie
- ★ PPH Łuczak & Rabiega S.C. ul. Częstochowska 77 w Kaliszu.

Jednocześnie na konto Izby wpływały i w dalszym ciągu wpływają przelewy pieniężne. Niestety do dzisiaj BIG Bank, w którym KIG-R posiada konto nie dostarczył nam (mimo monitów) wyciągów. Przepraszamy darczyńców i zobowiązujemy się opublikować pełny ich wykaz w kolejnym numerze „Naszych Spraw”. Tam też będzie do wglądu pełne rozliczenie z uzyskanych środków.

Warszawa 19.01.96 r.

A K C J A „N I E J E S T E Ś S A M”
ZABRZE - 6-12 MAJA 1996 ROKU

**OGÓLNOPOLSKA PREZENTACJA RYNKU
ZAKŁADÓW PRACY CHRONIONEJ I REHABILITACJI
„OPRECH'96”**

**Hala Widowiskowo-Sportowa Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji
w Zabrzu - od 7 do 9 maja 1996 roku**

**Targi pod patronatem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej
LESZKA MILLERA**

Szanowni Państwo,

Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Prezes Krajowej Izby Gospodarczo-Rehabilitacyjnej wraz z Zakładem Usług Rehabilitacyjno-Socjalnych w Katowicach i Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Zabrzu - mają zaszczyt zaprosić Państwa do udziału w Ogólnopolskiej Prezentacji Rynku Zakładów Pracy Chronionej i Rehabilitacji OPRECH'96 w Zabrzu.

Prezentacja odbywać się będzie w Hali Widowiskowo-Sportowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu, w dniach od 7 do 9 maja 1996 roku. Będzie największym przedsięwzięciem Akcji „Nie jesteś sam”, przeprowadzanej z myślą o możliwie szerokiej promocji dokonań środowiska osób niepełnosprawnych. Akcja ta wzbogaca działania promujące wyroby i usługi zakładów pracy chronionej o elementy kulturalne, rekreacyjne i sportowe.

OPRECH'96 przygotowywana jest z wykorzystaniem dogodnych warunków aranżacji przestrzeni wystawienniczej oraz waloru dostępności dla osób niepełnosprawnych hali zabrzańskiego MOSiRu. Pozwala to na kompleksową ekspozycję oferty rynkowej zakładów pracy chronionej, obejmującą wszystkie rodzaje produktów i usług wytwarzanych przez te zakłady, a równocześnie przedstawienie oferty producentów i dystrybutorów sprzętu oraz urządzeń rehabilitacyjnych, a także projektów i rozwiązań architektoniczno-budowlanych stanowiących przykłady przełamывania barier blokujących dostęp osób niepełnosprawnych do różnego typu obiektów. Objęcie w ramach jednego przedsięwzięcia targowego wszystkich tych elementów pozwala z jednej strony na pełne pokazanie bogactwa możliwości wykonawczych zakładów pracy chronionej, z drugiej natomiast przedstawienie tych składników rynku, które służą zaspokajaniu potrzeb ludzi kalekich.

Dzięki wsparciu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych możliwe stało się zapewnienie zakładom pracy chronionej atrakcyjnych finansowo warunków uczestnictwa w Prezentacji. Wierzimy, iż stworzenie wystawcom znaczącej zachęty udziału w imprezie targowej przyczyni się do rozszerzenia zakresu ekspozycji, a tym samym - nadania jej bardzo wysokiej rangi.

Zapraszając do współpracy, wyrażamy przekonanie, że udział w Prezentacji wpłynie korzystnie na rozwój Państwa Firmy.

Prezes Krajowej Izby
Gospodarczo-Rehabilitacyjnej
Jerzy H. Modrzejewski

Prezes Zarządu
Państwowego Funduszu Rehabilitacji
Osób Niepełnosprawnych
Karol Świątkowski

Pełnomocnik
ds. Osób Niepełnosprawnych
Adam Gwara

**OGÓLNOPOLSKA PREZENTACJA RYNKU
ZAKŁADÓW PRACY CHRONIONEJ I REHABILITACJI
„OPRECH'96” – ZABRZE**

**Hala Widowiskowo-Sportowa Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji
ul. Matejki 2
OD 7 DO 9 MAJA 1996 roku**

**Targi pod patronatem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej
LESZKA MILLERA**

**ZAPRASZAMY DO UDZIAŁU W PREZENTACJI OBEJMUJĄCEJ
NASTĘPUJĄCY ZAKRES TEMATYCZNY:**

- wszelkiego rodzaju produkty i usługi spółdzielni inwalidów, zakładów pracy chronionej oraz firm z nimi współpracujących
- rynkowa oferta handlowa zakładów pracy chronionej – nowości i promocja produktów firmowych
- rozwiązania techniczne i racjonalizatorskie wspierające społeczną aktywność osób niepełnosprawnych
- stanowiska i wyposażenie miejsc pracy chronionej
- rozwiązania architektoniczno-budowlane służące likwidowaniu barier dostępności osób niepełnosprawnych do różnego typu obiektów – projekty i realizacje
- sprzęt komunikacyjny dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych
- sprzęt rehabilitacyjny i specjalistyczny, urządzenia odnowy biologicznej oraz wspomagające podnoszenie sprawności fizycznej.

Prezentacjom targowym towarzyszyć będą:

- sympozja i seminaria
- punkty informacyjne i konsultacyjne
- pokazy metod i środków rehabilitacji.

**Prezentacja OPRECH '96 jest największym przedsięwzięciem
Akcji „NIE JESTEŚ SAM”**

Koszty udziału w Prezentacji dla zakładów pracy chronionej przedstawiają się następująco:

– wynajem powierzchni krytej, zabudowanej stelażem (OKTA-NORMA)
78 zł + VAT /m²

– wynajem powierzchni krytej, niezabudowanej 48 zł + VAT/m²

Minimalna powierzchnia wystawiennicza – 6 m².

Organizatorzy oferują ponadto zniżki:

- dla zakładów pracy chronionej zamawiających powierzchnię powyżej 50 m² – zniżka w wysokości 10%
- dla zakładów pracy chronionej zamawiających powierzchnię powyżej 100 m² – zniżka w wysokości 20%.

**Zgłoszenia przyjmuje i szczegółowych informacji udziela Dział Promocji
i Rozwoju Zakładu Usług Rehabilitacyjno-Socjalnych w Katowicach –
Katowice, ul. Gliwicka 7, tel. (032) 589-452**

**Termin nadsyłania wstępnych zgłoszeń do udziału w Prezentacji
– do 26 lutego 1996 roku.**

**PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-
HANDLOWO-USŁUGOWE**

„INRO” Spółka z o.o.

92-817 Łódź, ul. Zielna 8

tel. 56-85-85, 56-89-89, tel./fax 56-88-55

W imieniu producentów:

- ✓ odzieży roboczej i ochronnej
- ✓ rękawic
- ✓ odzieży i bielizny dla służby zdrowia
- ✓ sprzętu ochronnego
- ✓ ręczników, ścierek, pieluch itp.

zapraszamy na

VIII KRAJOWE TARGI ODZIEŻY ZAWODOWEJ

Łódź – 7- 9 lutego 1996

Hala KS „Społem” w Łodzi, ul. Północna 36

I dzień – w godzinach od 9.00 do 17.00

II dzień – w godzinach od 9.00 do 17.00

III dzień – w godzinach od 9.00 do 14.00

Następna edycja targów w 1996 roku 25-27 września (3 dni)

ŻYCZYMY UDANYCH KONTRAKTÓW

Przedsiębiorstwo Prywatne
41-708 Ruda Śl.-Chebzie
ul. Pawła 6
POLAND
tel./fax (032) 48-77-60
tel. (032) 48-26-83, 48-01-29
fax (032) 186-49-64

FIRMA „JUMAR J. KUCEWICZ” O F E R U J E

- ☐ automatykę drzwiową, siłowniki do drzwi automatycznych,
- ☐ podjazdy dla osób niepełnosprawnych, poręcze
- ☐ kompleksowe przystosowanie toalet dla potrzeb osób niepełnosprawnych:
- ☐ nadstawki myjąco-suszące do toalet
- ☐ windy do regulacji wysokości zawieszenia umywalki, muszli WC
- ☐ pochwyty, oporęczowanie
- ☐ automatyczne dozowniki mydła
- ☐ automatyczne suszarki do rąk
- ☐ urządzenia do automatycznego splukiwania
- ☐ paski antypoślizgowe

Ponadto firma oferuje:

- ☐ klimatyzację, wentylację, naddrzwiowe kurtyny powietrza
- ☐ ślusarkę otworową – okna, drzwi, ścianki
- ☐ wyroby z rur mosiężnych – balustrady, pochwyty itp.
- ☐ piece i palniki na olej przepracowane

WYŻSZA SZKOŁA ROLNICZO-PEDAGOGICZNA W SIEDLCACH CENTRUM KSZTAŁCENIA I REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W wyższa Szkoła Rolniczo-Pedagogiczna w Siedlcach jest jedyną w Polsce uczelnią realizującą program systemowego, integracyjnego kształcenia studentów niepełnosprawnych. Program ten jest realizowany już od czterech lat. W styczniu 1995 r. w wyniku porozumienia pomiędzy Ministerstwem Edukacji Narodowej i Ministerstwem Pracy i Polityki Socjalnej, senat uczelni na wniosek rektora powołał Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Centrum jest jednostką międzywydziałową uczelni i działa w kilku zakresach: dydaktyczno-wychowawczym, naukowo-dydaktycznym, rozwoju kadry naukowo-badawczej a także w zakresie upowszechniania wiedzy oraz działalności usługowej. Jednym z zadań Centrum jest przystosowanie uczelni do integracyjnego kształcenia studentów niepełnosprawnych. Obecnie w siedleckiej uczelni studiuje na różnych kierunkach 87. studentów z różnego typu niesprawnościami, w tym:

- 19 osób niesłyszących i niedosłyszących
- 19 osób niewidomych, niedowidzących oraz ociemniałych
- 36 osób z dysfunkcją narządów ruchu
- 13 osób z innymi niesprawnościami

Działalność Centrum nie ogranicza się tylko do usuwania barier architektonicznych, komunikacyjnych, psychologicznych, społecznych, ale organizowane są również zajęcia dydaktyczne ze specjalnych technik nauczania. Działająca w Centrum pracownia tyfloinformatyczna dla studentów niewidomych i niedowidzących wyposażona jest w szereg specjalistycznych urządzeń i programów umożliwiających dostęp studentom do informacji. Są to aparaty do czytania czarnodruku „Optacon”, syntezy mowy, drukarka i terminal brailowski, programy służące do powiększania znaków na ekranie monitora komputerowego. Centrum ponadto współpracuje z innymi działającymi w uczelni jednostkami organizacyjnymi w zakresie zapewnienia studentom niepełnosprawnym specjalistycznego sprzętu dydaktycznego. Jednostkami tymi są: pracownia logopedyczna, studio nagrań, gabinet masażu oraz siłownia.

Inne zadania Centrum to:

- rozwijanie prac naukowo-badawczych i dydaktycznych,
- współpraca z władzami samorządowymi i państwowymi w zakresie specjalistycznej opieki lekarskiej nad studentami niepełnosprawnymi,
- informowanie ogółu społeczeństwa o działalności uczelni w zakresie edukacji niepełnosprawnych,
- propagowanie idei kształcenia integracyjnego na wszystkich poziomach edukacji.

OGŁOSZENIE BEZPŁATNE

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.